

Szolgálati ismeretek

Rendvédelmi alapfeladatok

Szerkesztette:

Horváth Imre Gábor c. bv . alezredes

2021. június 01.

Tartalom

Tartalom.....	2
1 A bv. szervezet meghatározása.....	4
2 A bv. szervezet feladatai.....	6
3 A bv. szervezet szakfeladatai és kapcsolt szakfeladatai.....	6
4 A bv. szervezet jogállása.....	7
5 A bv. szervezet vezetése, irányítása.....	7
6 A bv. szervezet felépítése.....	8
7 A bv. szervezet személyi állománya.....	9
8 A bv. intézetek szolgálati tagozódása.....	9
9 A hivatásos állományú tag nyilvános és közszereplése.....	10
10 A hivatásos állományú tag szolgálatellátásának szabályai.....	11
11 Szolgálati érintkezés szabályai, szolgálati fegyelem fogalma.....	11
12 A jelentkezés rendje egyénileg és alakzatban.....	12
13 A hivatásos állományú tag magatartási szabályai.....	12
14 Hivatásos állományú tag kapcsolattartása.....	13
15 A hivatásos állományú tag magatartása fogvatartottakkal szemben.....	13
16 A közösségi médiában megjelenés szabályai.....	15
17 A hivatásos szolgálati viszony jellege.....	17
18 A szolgálati viszony létesítésének feltételei.....	17
19 A próbaidő.....	19
20 A hivatásos állományú tag előmenetele.....	19
21 Előmenetel soron, soron kívül és egyéb okból.....	20
22 A szolgálati beosztások, a hivatásos állomány tagjának besorolása.....	21
23 Képesítési követelmények.....	22
24 A hivatásos állományú tag kötelességei.....	22
25 A hivatásos állományú tag alapvető jogainak korlátozása.....	23
26 A hivatásos állományú tag speciális jogai.....	26
27 Szolgálatellátás alóli mentesülés.....	29
28 A szolgálati viszony módosulásának esetei.....	30
29 A hivatásos szolgálati viszony megszűnésének esetei.....	35
30 Összeférhetetlenség.....	39
31 Juttatások, kedvezmények, támogatások.....	41
32 A hivatásos állományú tag érdemei elismerése.....	44
33 A hivatásos állományú tag fegyelmi felelőssége.....	44
34 A fegyelmi eljárás.....	46

35	A méltatlansági eljárás.....	48
36	A Becsületbíróság.....	52
37	Rendfokozat fogalma, rendfokozati állománycsoportok, rendfokozati jelzések típusai.....	54
38	A szolgálati igazolvány és jelvény.....	55
39	Az előljáró.....	55
40	Az alárendelt.....	57
41	A feljebbvaló.....	58
42	A szolgálati út.....	58
43	A rangidős.....	59
44	Az egyenruha.....	59
45	Az egyenruha viselésének általános szabályai.....	60
46	A riadócsomag.....	61
47	A kérelem és a szolgálati panasz.....	61
48	A szolgálati jegy tartalmi és formai elemei.....	62
49	A jelentés.....	63
50	A parancs.....	63
51	A parancs vételének és végrehajtásának főbb szabályai.....	63
52	A tiszteletadás.....	64

A büntetés-végrehajtási szervezet

A fejezet a büntetés-végrehajtási szervezetről szóló alapismereteket taglalja, így meghatározza annak helyét az állam rendszerében, a büntetés-végrehajtási szervezet feladatait, azon túl ismeretet nyújt a büntetés-végrehajtási szervek létrehozásának szempontjairól és a büntetés-végrehajtási intézetek szolgálati felépítéséről, valamint a szolgálati ágak főbb feladatairól.

1 A bv. szervezet meghatározása

A bv. szervezet a feladatai ellátása során – az erre törvényben feljogosított szervek határozata alapján – az egyik legfontosabb alapjogot, a személyi szabadsághoz való jogot korlátozza.

A közrend és a közbiztonság fenntartása érdekében – az egyéb rendvédelmi szervekhez hasonlóan – kényszerítő eszközök alkalmazására is sor kerülhet.

A bv. szervezet az igazságszolgáltatás rendszerébe tartozó, sajátos feladatokat ellátó, állami, fegyveres rendvédelmi szervezet.

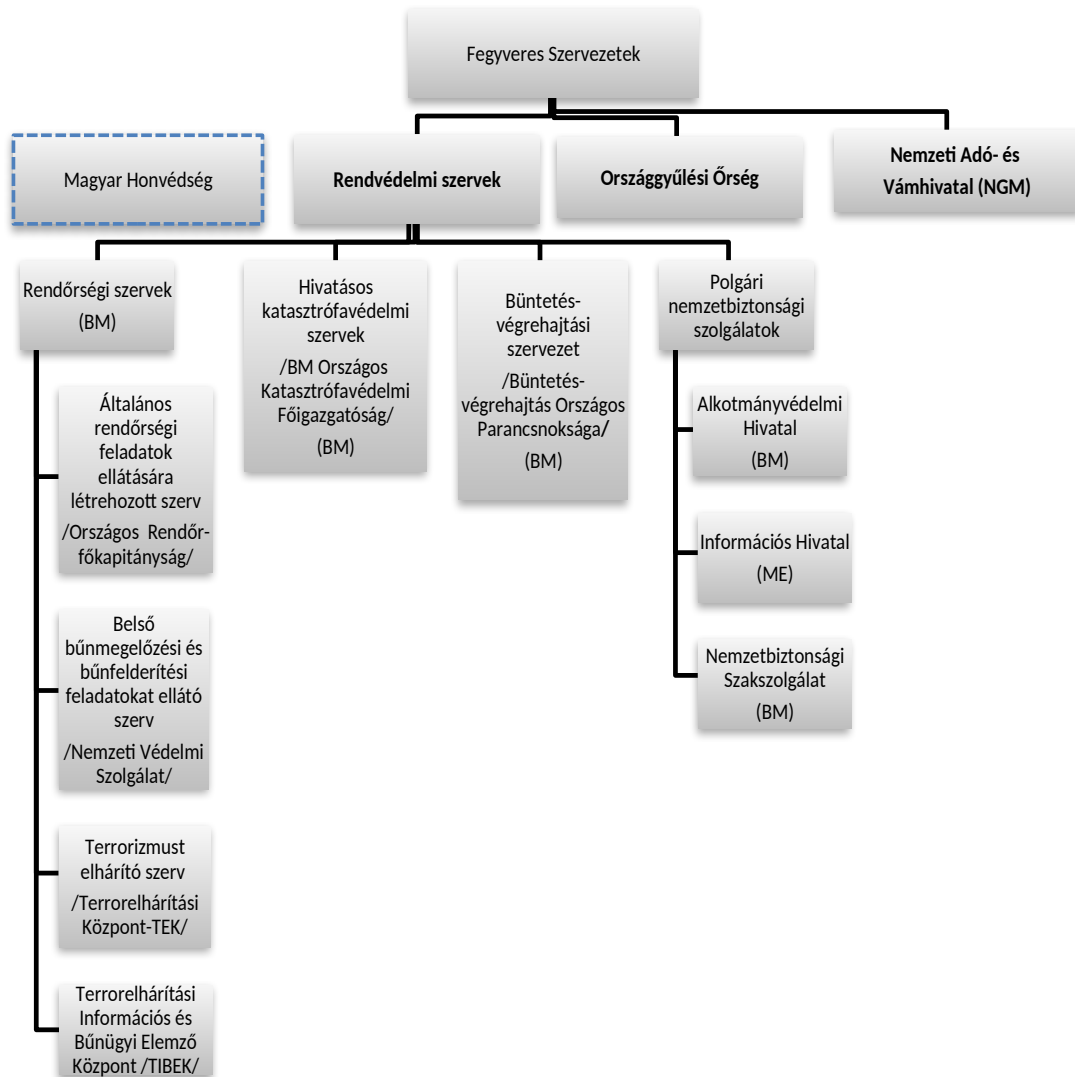
Az igazságszolgáltatás rendszere – büntetőeljárás-jogi feladatok végrehajtása szerinti felosztásban – három fő szerve:

- nyomozó hatóságok (nyomozás, tárgyalásra előkészítés – rendőrség, ügyészség, egyéb nyomozó hatóságok pl.: NAV nyomozók)
- bíróságok (büntetés kiszabása)
- büntetés-végrehajtás (személyi szabadság korlátozása, bűnelkövetők társadalomból kiemelése-elkülönítése)

A bv. szervezet egyedi, sajátos feladatokat lát el, hiszen nincs más szervezet, amelynek ilyen jellegű állami feladat lenne meghatározva.

Az állami jelző arra utal, hogy e feladatok megvalósítása kizárólag az állam szerveinek a kötelezettsége és tevékenységét állami költségvetés keretein belül látja el.

A fegyveres szervezetek rendszere

2 A bv. szervezet feladatai

Garanciális jellegű szabály, hogy a bv. szervezet feladatait törvényben kell meghatározni. (1995. évi CVII. törvény – a büntetés-végrehajtási szervezetről)

Feladatai:

- Szabadság-elvonással járó büntetések végrehajtása (országos bv. intézetek)
- Letartóztatás végrehajtása (megyei bv. intézetek)
- Kényszergyógykezelés végrehajtása (Igazságügyi Megfigyelő és Elmegyógyító Intézet, továbbiakban: IMEI)
- Előzetes kényszergyógykezelés végrehajtása (IMEI)
- Szabálysértési és rendbíróság helyébe lépő elzárás végrehajtása (végrehajtására kijelölt intézetek)
- Szabadult fogvatartottak utógondozása (max. 1 év – fogvatartotti kérelemre)
- A büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelői feladatok végrehajtása

3 A bv. szervezet szakfeladatai és kapcsolt szakfeladatai

A bv.. szervezet feladatai szakfeladatokra és kapcsolt szakfeladatokra oszlanak.→ **21/1997. IM. rendelet – a bv. szervezet Szolgálati Szabályzata.**

A szakfeladatok végrehajtása olyan – a fogvatartottakkal kapcsolatos – feladatok ellátását jelenti, melyek a büntetés-végrehajtási célok elérését segítik elő.

Szakfeladatok:

- Biztonsági szakfeladat
- Reintegrációs szakfeladat
- Nyilvántartási szakfeladat
- Foglalkoztatási szakfeladat
- Egészségügyi szakfeladat

A kapcsolt szakfeladatok végrehajtásán a szakfeladatok végrehajtásában történő előkészítő, azt elősegítő infrastruktúrális jellegű (háttérmunka) feladatok végzését értjük.

Kapcsolt szakfeladatok:

- Humánpolitikai szakfeladat
- Jogi szakfeladat
- Gazdasági
- Védelmi szakfeladat
- Informatikai szakfeladat
- Energetikai szakfeladat
- Munkavédelmi szakfeladat
- Környezetvédelmi szakfeladat
- Tűzvédelmi szakfeladat
- Hivatali szakfeladat (tájékoztatási, titkársági, ügykezelési)
- Jogszabály alapján egyéb feladatok

Az egyes szakfeladatok és a kapcsolt szakfeladatok részletes szabályait, illetve azok büntetés-végrehajtáson belüli szervezetét és rendszerét jogszabályok és egyéb jogi eszközök, szervezeti-működési szabályzatok, illetve egyéb szabályzatok határozzák meg.

4 A bv. szervezet jogállása

A bv. szervezet a feladatai törvényes ellátásával járul hozzá a közrend és a közbiztonság erősítéséhez.

A bv. szervezet működését a Kormány, a belügyminiszter útján irányítja.

A bv. szervezet központi vezető szerve a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága, élén a büntetés-végrehajtás országos parancsnokával.

A büntetések és intézkedések végrehajtása felett törvényességi felügyeletet az ügyészség gyakorol. (bv. ügyész)

A bv. szervek önálló jogi személyek.

5 A bv. szervezet vezetése, irányítása

A bv. szervezet vezetése:

- Vezető szerve a Kormány (miniszterelnök)
- Belügyminisztérium (belügyminiszter)
- BVOP (bv. országos parancsnoka)
- bv. szervek (bv. intézetek, bv. intézmények, gazdasági társaságok)

A bv. szervezet működését a Kormány a belügyminiszter útján irányítja.

Az országos parancsnok a jogszabályok, az állami irányítás egyéb jogi eszközei és a belügyminiszter döntéseinek keretei között vezeti a bv. szervezetet.

A belügyminiszter a bv. szervezet részére egyedi utasítást az országos parancsnok útján adhat. Az országos parancsnok a bv. szervezet személyi állományának szolgálati előjárója, illetve felettese.

Az országos parancsnok képviseli a bv. szervezetet.

6 A bv. szervezet felépítése

a) A bv. szervezet felépítése:

- Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága
- bv. intézetek
- bv. intézmények
- gazdálkodó szervezetek (kft-k)

A bv. szervek önálló jogi személyek, vagyis olyan társadalmi szervezet, amely jogképes, azaz a saját nevében jogokat szerezhet és kötelezettségeket vállalhat. (pl.: szerződéseket köthet)

A belügyminiszter feladatai végrehajtása keretében dönt bv. szervezet létrehozásáról, átalakításáról, megszüntetéséről.

A Belügyminiszter létrehozhat:

- Intézeteket

- Intézményeket
- Gazdasági társaságokat

A bv. intézetek a jogszabályok, az országos parancsnok intézkedései, utasításai, szakutasításai, illetve a szervezeti és működési szabályzat és az intézetparancsnok intézkedései alapján látják el feladataikat.

A bv. intézetet a parancsnok, a főigazgató vagy igazgató irányítja.

7 A bv. szervezet személyi állománya

A bv. szervezet személyi állománya:

A bv. szervezet **személyi állománya** olyan személyekből áll, akik rendelkeznek:

- a munkakör betöltéséhez szükséges személyi, egészségi, fizikai feltételekkel,
- megfelelő iskolai végzettséggel, szakképzettséggel,
- valamint azokkal a pszichikai adottságokkal, amelyek alkalmassá teszik őket arra, hogy feladatukat fogvatartott emberek között emberséges módon lássák el.

Személyi állomány:

- hivatásos szolgálati jogviszony
- rendvédelmi igazgatási szolgálati jogviszony
- munkaviszonyban állók

8 A bv. intézetek szolgálati tagozódása

A bv. intézetek szolgálati tagozódása:

- Intézetparancsnok, helyettese(i)
- Vezetői közvetlen (jogtanácsos, fegyelmi-és nyomozótiszt, belső ellenőr, lelkesz)
- Biztonsági osztály
- bv. osztály
- Gazdasági osztály
- Személyügyi osztály
- Egészségügyi osztály
- Informatikai osztály

A bv. intézetek szolgálati tagozódása –a vezetői közvetlenhez tartozó beosztások – a helyi sajátosságokhoz igazodóan eltérnek, ezért a fenti szolgálati tagozódás csak általánosságban értendő!

II. Fejezet

Büntetés-végrehajtási szolgálati alapismeretek

A hivatásos állományú tag nyilvános és közszereplése

- a sajtó, a rádió, a televízió és egyéb tömegtájékoztató szervek megkeresése alapján a feladatkörébe tartozó szolgálati ügyről vagy rendkívüli eseményről csak az országos parancsnok, illetve az általa felhatalmazott vezetők engedélyével nyilatkozhat,
- kivételes esetben – a rendkívüli esemény helyszínén – tényközlő nyilatkozatot tehet, de azzal minősített adat védelmére vonatkozó követelményeket és személyhez fűződő jogokat nem sérthet, felelősség kérdésében állást nem foglalhat. Nyilatkozatáról utólag – az engedélyezésre jogosult részére – jelentést kell tennie,
- a büntetés-végrehajtás képviselőjeként, szakértőjeként a rádió és televízió műsoraiban, filmekben, a nyomtatott sajtóban és könyvben csak az országos parancsnok vagy helyettese előzetes hozzájárulásával szerepelhet, illetve nyilatkozhat.
- a bv. szervezethez való tartozásra utalás nélkül tartott tudományos, kulturális előadáshoz, ilyen irányú közszerepléshez (beleértve a rádiót és televíziót is) nem kell engedély,
- a büntetés-végrehajtás kiadványaiban a minősített adat védelmére vonatkozó szabályok betartásával engedély nélkül nyilatkozhat és publikálhat,
- büntetés-végrehajtási adatok és információk felhasználásával készített tanulmányt és irodalmi alkotást csak az országos parancsnok előzetes engedélyével jelentethet meg,
- szabadidejében részt vehet a gyülekezési jogról szóló 2018. évi LV. törvény hatálya alá tartozó, jogszerűen tartott rendezvényen, ahol egyenruhát nem viselhet. Ha a rendezvény feloszlására kerül sor, a helyszínt azonnal köteles önként elhagyni.
- Nyilvános közéleti szerepléshez – ha a ht. állomány tagjaként történik – az országos parancsnoktól engedélyt kell kérni.
- a ht. állomány tagjának közéleti szereplése során tartózkodnia kell a politikai nyilatkozatoktól, és a társadalmi szervezeteket illetően politikailag semleges magatartást kell tanúsítania.

NEM kell engedély:

- a bv. szervezethez való tartozásra utalás nélkül tartott tudományos, kulturális előadáshoz, ilyen irányú közszerepléshez (beleértve a rádiót és televíziót is),
- a büntetés-végrehajtás kiadványaiban a minősített adat védelmére vonatkozó szabályok betartásával engedély nélkül nyilatkozhat és publikálhat.

9 A hivatásos állományú tag szolgálatellátásának szabályai

- a ht. állomány tagjának minden olyan cselekményt vagy körülményt, amely rendkívüli eseményhez vezethet – illetőleg a bv. szerv biztonságát, rendjét veszélyeztetheti – haladéktalanul jelentenie kell előljárójának.
- a hatáskörébe tartozó – és halaszthatatlanul sürgős – esetekben a szükséges intézkedést azonnal önállóan köteles megtenni, és erről utólag jelentést kell adni.
- a ht. állomány szolgálatban nem lévő tagja minden esetben – ha a szolgálat érdekében szükséges, továbbá, ha szolgálatra alkalmas állapotban van – köteles szolgálatba lépni, a halaszthatatlan intézkedést megtenni, és ezt a legrövidebb időn belül előljárójának jelenteni.
- a ht. állomány tagját fegyelmi felelősség terheli, ha önhibájából eredő ittas vagy bódult állapota miatt nem láthatja el szolgálatát.
- ha ez az állapot a szabadidőben történt berendelés közlése előtt alakult ki, a fegyelmi felelősség nem állapítható meg. A ht. állomány tagja a szolgálatellátás ilyen akadályát köteles jelenteni.
- a ht. állomány tagja szolgálattételre a szolgálati rendben vagy az előljárója által külön meghatározott időben köteles megjelenni.
- a szabadság engedélyezésére jogosult előljáró megtilthatja – ha ez a szolgálat érdekében elengedhetetlenül szükséges – a lakóhely, illetve tartózkodási hely elhagyását.
- a szolgálatellátás szabályait a szükségállapot és a rendkívüli állapot idejére külön jogszabályok állapítják meg.

10 Szolgálati érintkezés szabályai, szolgálati fegyelem fogalma

Szolgálati érintkezés szabályai

- Előljáró és a feljebbvaló szolgálati érintkezés alkalmával alárendeltjeiket, illetve az alacsonyabb rendfokozatúakat vezetéknévükön és rendfokozatukon, vagy rendfokozatuk megnevezésével, illetve az „úr”, vagy az „asszony” szóval szólítja meg.
- Hivatásos állomány azon tagja, akit előljárója, vagy feljebbvalója megszólít, „*Parancs*” szóval jelentkezik.
- Az alárendelt az előljárót, az alacsonyabb rendfokozatú a feljebbvalót a rendfokozatával és az úr, vagy asszony szóval szólítja meg.
- A hivatásos állomány távol lévő tagját a vezetéknévvel és rendfokozatával kell mások előtt megnevezni
- Telefonon/EDR rádión történő szolgálati érintkezés alkalmával a hívó fél bemutatkozása után (név, rendfokozat közlése), az alacsonyabb rendfokozatú köteles jelentkezni, kivéve, ha az előljáró-alárendelt viszonyból más származik.

Szolgálati fegyelem fogalma:

A hivatásos állomány tagja szolgálati feladatait esküjéhez híven, a szakmai követelményekkel összhangban, a jogszabályokban, illetve egyéb rendelkezésekben a szervezeti és működési szabályzatban, a munkaköri leírásban és az előljárói rendelkezésekben meghatározottak szerint látja el.

11 A jelentkezés rendje egyénileg és alakzatban

- Az előjárónál, feljebbvalónál a bv. szerv vezetője és annak beosztottai kötelesek jelentkezni.
- A jelentkezés alkalmával az alárendelt jelentse a vezetéknevét, rendfokozatát, beosztását és azt, amit az előjárója (feljebbvalója) tudomására akar hozni.
- Az alárendelt jelentése legyen rövid és lényegre törő.
- Az alárendelt tegyen jelentést szolgálati előjárójának, ha az adott tevékenység keretében aznap először találkoznak.
- A jelentést az alárendelt kezdeményezze.
- A felsőbb szervtől érkező személyt feljebbvalóként kell tekinteni, ha a bv. szerv tagjától magasabb, vagy vele azonos rendfokozatú.
- Alakzatból történő kilépéskor az előjáró megszólítására a megszólított „*Parancs*” szóval válaszol, majd vezetékneve és rendfokozata közlésével jelentkezik
- Az előjáró „*Hozzám*” parancsára az alárendelt rendes lépésben halad az előjáró felé, 2-3 lépésre megáll az előjárótól, tiszteletadást teljesít, majd jelent.
- A jelentést egyénileg a családnév és rendfokozat, alakzat előtt családnév, rendfokozat és beosztás megnevezésével kell megtenni.
- Az előjáró a jelentést „*vigyázz állásban*” fogadja.
- Az egyenruhában lévő alárendelt, vagy alacsonyabb rendfokozatú, az előjárót, a feljebbvalót találkozás esetén szóban önállóan előre nem üdvözölheti.
- Az előjáró, vagy feljebbvaló szóbeli üdvözlésére, az üdvözlés megismétlésével kell válaszolni.

12 A hivatásos állományú tag magatartási szabályai

A hivatásos állományú tag magatartása szolgálatban és szolgálaton kívül:

- A hivatásos állomány tagja szolgálati feladatait esküjéhez híven, a szakmai követelményekkel összhangban, a jogszabályok és egyéb szabályok alapján, a szervezeti és működési szabályzatban, a munkaköri leírásban és az előjárói rendelkezésekben meghatározottak alapján látja el.
- A személyi állomány minden tagjának munkájában jusson kifejezésre a becsületesség, az elfogulatlanság, a pártatlanság, a pártsemlegesség, a tárgyilagosság, és a szakmai és emberi tisztesség elve.
- A szolgálat ellátására pihenten, ápolt külsővel, az előjáró által meghatározottaknak megfelelően tiszta, gondozott öltözetben köteles megjelenni.
- Szolgálati feladatait pontosan, fegyelmezetten kell teljesítenie.
- A személyzet valamennyi tagja magánéletében törekedjen olyan magatartás tanúsítására, valamint személyes és családi életvitelre, amely megfelel a szervezethez méltó társadalmi elvárásoknak, és mintául szolgálhat mások számára is.
- A bíróságok, hivatalok dolgozóival szemben legyen tisztelettudó és tartsa be a hivatalos érintkezés szabályait.
- A hivatásos állomány tagja szolgálatban és szolgálaton kívül is, polgári személyekkel szemben legyen fegyelmeztett és udvarias, kerülje a bv. tekintélyét sértő magatartás

A bv. szervezet működéséhez **a közbizalom** elengedhetetlenül szükséges, ezért különösen károsnak tekinthetők azok a szolgálaton kívüli cselekmények, amelyek azt veszélyeztetik.

A közbizalom súlyos veszélyeztetésére alkalmas magatartásnak tekinthető különösen:

- ✓ ha a személyi állomány tagja szándékos vagy súlyos következménnyel járó gondatlan bűncselekményt követ el;
- ✓ ha szerencsejátékot folytat, és emiatt súlyos anyagi függősége alakul ki;
- ✓ ha botrányos életvezetése vagy italozó életmódja miatt személyes tekintélyét környezetében elvesztette;
- ✓ ha kábítószer fogyaszt;
- ✓ ha bűnöző életmódot folytató személlyel nem szolgálati célú, elvtelen kapcsolatot tart fenn;
- ✓ ha nyilvánvalóan jogellenes szervezet rendezvényein rendszeresen megjelenik vagy annak tevékenységében részt vesz.

Az egyenruha viselésére és a rendfokozatra méltatlan az,

- aki egyenruhában nyilvános helyen, mások előtt megbotrányozást keltő magatartást tanúsít;
- aki a fegyveres szerv megbecsülését és tekintélyét romboló tevékenységet folytat;
- akit szándékos bűncselekmény elkövetése miatt a bíróság szabadságvesztésre ítél.

13 Hivatásos állományú tag kapcsolattartása

- Hivatásos állományú tag személyes kapcsolataiban kerülje azokat a személyeket, akiknek a viselkedése nem felel meg az általánosan elfogadott normáknak.
- A szolgálati tevékenységével kapcsolatban a hivatalos elismerésen kívül jutalmat, kedvezményt, vagy más előnyt nem fogadhat el.
- Fogvatartott ügyeiben, vagy arra vonatkozóan csak hivatalos kapcsolatot tarthat fenn a fogvatartott hozzátartozóival.

14 A hivatásos állományú tag magatartása fogvatartottakkal szemben

- Hivatásos állományú tag a fogvatartottakkal szemben legyen határozott fellépésű, megfontolt, következetesen követelje meg a rendet és a magatartási szabályok betartását.
- Intézkedéseiben törvényesen járjon el, fogvatartottak jogait biztosítsa, kötelezettségeit követelje meg.
- A bv. rendjét sértő fogvatartottal szemben határozottan lépjen fel és a jogszabályok alapján kezdeményezze az elkövető fogvatartott(ak) felelősségre vonását.
- A személyi állomány tagjainak kiemelt morális felelőssége, hogy a fogvatartottak előtt egymás személyét, munkáját, családtagjait, vagy egyéb tulajdonságait és jellemzőit ne kritizálják, ne értékeljék.
- A személyzet tagjainak tartózkodniuk kell minden olyan magatartástól, amely provokálja a rájuk bízott fogvatartottakat.
- A személyi állomány tagjai példamutató hozzáállásukkal és cselekedeteikkel törekedjenek arra, hogy pozitív emberi magatartásmintát mutassanak a fogvatartottak számára.

- Törekedjenek arra is, hogy a fogvatartottak bizalommal és segítő közreműködésre számítva forduljanak a személyzet tagjához.
- A személyi állomány tagja fogvatartottra vonatkozó információt csak kizárólag az arra jogosultaknak adhat és továbbíthat.
- Fontos etikai követelmény, hogy a személyi állomány mindennemű hatalommal és hatáskörrel való visszaélés látszatát is kerülje el.
- Fogvatartottat ne tegezze, szólítsa őket vezetéknevükön.
- Fogvatartott köszönését napszaknak megfelelően fogadja, távozáskor a „viszont látásra” is alkalmazható.

15 A közösségi médiában megjelenés szabályai

Internethasználat szabályai

- Minden felhasználó jogosult az internet informatikai védelmi szabályok szerint korlátozott használatára, azonban a szakterületi vezetője engedélyezheti a hozzáférés kiterjesztését.
- A felhasználó az internetet kizárólag szolgálati feladatai ellátása, szakmai tájékozottsága növelése érdekében használhatja.
- Az internet használata során különösen, de nem kizárólagosan az alábbi, jogszabályba ütköző cselekmények tilosak:
 - o mások személyiségi jogainak megsértése,
 - o másokra nézve sértő, mások vallási, etnikai, politikai vagy más jellegű érzékenységét sértő, másokat zaklató tevékenység (pl. pornográf anyagok használata, közzététele, kéretlen levelek, levélláncok továbbítása),
 - o szerzői jog megsértése (pl. szoftver illegális terjesztése),
 - o tiltott haszonszerzésre irányuló tevékenység (pl. piramis-, pilótajáték),
 - o profitszerzést célzó, direkt üzleti célú tevékenység, reklámok terjesztése,
 - o a rendszer erőforrásaihoz, a rendszeren elérhető adatokhoz arra nem jogosult személy, szervezet számára hozzáférés biztosítása,
 - o a rendszer biztonságos működését zavaró vagy veszélyeztető információk, programok terjesztése (pl. vírusok),
 - o a bv. szervezet rendszereinek megbénítását célzó támadás (denial of service attack),
 - o az azonosítási, hitelesítési és egyéb védelmi eljárások kijátszása,
 - o tilos a bv. szervezetre vonatkozó, a bv. szervezettel kapcsolatba hozható, jogszabályok által védett tartalom (pl. ügyfelek, munkatársak személyes adatai, üzleti titok stb.) nem engedélyezett közzététele, elérhetővé tétele, ideértve az összes publikus felhőszolgáltatás (pl. Dropbox, OneDrive stb.) használatát is.
- A személyi állomány tagjának internethasználatát a közvetlen vezető, illetve az ellenőrzésre feljogosított személy ellenőrizheti.
- A bv. szervezettel kapcsolatos közérdekű és közérdekből nyilvános adatok, információk (tájékoztatók, közlemények stb.) közzétételére vonatkozó előírásokat a büntetés-végrehajtási szervezet Adatvédelmi és Adatbiztonsági Szabályzatáról szóló 3/2019. (III. 20.) BVOP utasítás, a külső és belső kommunikációra vonatkozó előírásokat a büntetés-végrehajtási szervezet kommunikációjáról szóló 12/2019. (IX. 20.) BVOP utasítás tartalmazza.

Internethasználat magánszemélyként – közösségi médiában megjelenés szabályai

A bv. szervezet személyi állománya tagja az internetes felületen magánszemélyként történő megnyilvánulásakor vagy magánvéleménye kinyilvánításakor

- a bv. szervezet állományába tartozásának tényét, továbbá az arra utaló képet és hangfelvételt,
- a beosztását,
- a rendfokozatát, valamint
- a szolgálati és szolgálatteljesítési helyére vonatkozó adatokat nem hozhatja nyilvánosságra.

Nyilvánosságra hozatalnak minősül az előzőekben meghatározott adatok internetes felületen történő regisztráláskor mások számára is hozzáférhető módon való rögzítése.

Nem tartozik meghatározott tilalom alá, ha a hivatásos állomány tagja magánszemélyként történő megnyilvánulására, illetve magánvéleménye kinyilvánítására

- a szolgálati időn kívül végzett tudományos, oktatói, művészeti, lektori, szerkesztői, a jogi oltalom alá eső szellemi tevékenységével összefüggésben vagy
- a bv. szervezet által szerkesztett és kiadott sajtótermékben vagy internetes felületen kerül sor.

A hivatásos állomány tagja az előbb meghatározott esetekben is köteles magánszemélyként úgy megnyilvánulni, illetve a magánvéleményét kinyilvánítani, hogy az összhangban legyen a rendelkezésekben megfogalmazott elvárásokkal.

A hivatásos szolgálati viszony

A fejezet anyagának megismerésével általános betekintést kap a hivatásos jogviszonyban álló személy a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) által meghatározott - a hivatásos szolgálati jogviszonyra vonatkozó - alapvető szabályokról, így a jogviszony létesítéséről, megszüntetéséről, annak tartalmáról és egyéb sajátosságairól.

16 A hivatásos szolgálati viszony jellege

A hivatásos szolgálati viszony az állam nevében eljáró rendvédelmi szerv és a hivatásos állomány tagja között létrejött különleges közszolgálati jogviszony. (Ez egy munkajogviszony, ahol a munkáltató a bv. szerv, a munkavállaló a ht. állományú tag.)

A hivatásos állomány tagja a szolgálati viszonyból fakadó kötelmei önkéntes vállalás alapján, élethivatásként, szigorú függelmi rendben, akár életének és testi épségének kockáztatásával, valamint egyes alapjogai korlátozásának elfogadásával teljesíti.

A rendvédelmi szerv a hivatásos állomány tagjának kötelmeihez igazodó, azok teljesítéséhez szükséges feltételeket, valamint a Hszt.-ben meghatározott díjazást, juttatásokat és kedvezményeket biztosítja.

A hivatásos állomány tagja a szolgálati viszony létesítésekor vállalja, a Hszt.-ben meghatározott feltételekkel a rendvédelmi szerv bármely egységénél, illetőleg a Hszt.-ben meghatározott más szervnél vagy szervezetnél kötelezhető szolgálatteljesítésre. A szolgálatteljesítési hely meghatározásakor a hivatásos állomány tagjának méltányolható érdekeit lehetőség szerint figyelembe kell venni.

17 A szolgálati viszony létesítésének feltételei

A szolgálati viszonnal kapcsolatos munkáltatói jogokat az **állományilletékes parancsnok** gyakorolja.

Munkáltatói jogkört gyakorló eljáró az, aki jogosult:

- Szolgálati viszony létesítésére, megszüntetésére,
- Szolgálati viszony tartalmának törvény szerinti érvényesítésére,
- Fegyelmi és kártérítési felelősség megállapítására,
- Mindazon jogok gyakorlására és köteleességek teljesítésére, melyeket jogszabály részére előír.

Állományilletékes parancsnok, azaz általános munkáltatói jogkört gyakorló hivatásos vagy nem hivatásos állományú eljáró, aki önálló állományi táblával rendelkező fegyveres szerv szervezeti egységét vezeti.

Hivatásos szolgálati viszony létesítésének feltételei

- önkéntes jelentkezés alapján történik

- 18. életévét betöltött, de a nyugdíjkorhatárnál legalább 10 évvel kevesebb,
- cselekvőképes legyen (az a beszámítási képességgel rendelkező nagykorú, aki nem áll gondnokság alatt és döntéséért jogi felelősséggel tartozik),
- állandó belföldi lakóhellyel rendelkezzen,
- meghatározott iskolai végzettséggel, szakképzettséggel rendelkezzen,
- magyar állampolgár,
- egészségügyi, fizikai, pszichikai szempontból alkalmas,
- elfogadja egyes alkotmányos jogainak törvény szerinti korlátozását,
- aláveti magát a megbízhatósági vizsgálatnak,
- megfelel a nemzetbiztonsági előírásoknak,
- életvitele nem lehet kifogásolható és hozzájárul a szolgálati viszonya előtti és fennállása alatti ellenőrzéséhez,
- a létesítés egyéb kizáró körülménye nem áll fenn.

Nem létesíthető szolgálati viszony azzal a személlyel, aki:

- Büntetett előéletű,
- betöltendő munkakörének megfelelő foglalkoztatástól eltiltás hatálya alatt áll,
- aki büntetlen előéletű, de a bíróság jogerős ítéletben büntetőjogi felelősségét kimondta,
- akivel szemben a bíróság KGYK-t alkalmazott,
- akivel szemben a bíróság próbára bocsátást alkalmazott,
- akivel szemben büntető eljárás van folyamatban, a büntető eljárás befejezéséig,
- korábban már állt szolgálati jogviszonyban és fegyelmi ügyben lefokozással, vagy büntető ügyben lefokozással, vagy közügyektől eltiltással szűnt meg a jogviszonya.

Az állományilletékes parancsnok e kizáró okok fennállásától eltekinthet, amennyiben a mentesítés már bekövetkezett.

Szolgálati viszony létesítése

- Szolgálati viszony a hivatásos állományba való felvétellel és annak elfogadásával határozatlan időre létesül,
- a hivatásos állományba kinevezett személy esküt tesz,
- a hivatásos állomány pályakezdő tagját a hivatásos állományba vételkor a befejezett tanulmányainak, valamint képzettségének megfelelő állománycsoport kezdő rendfokozatába kell kinevezni,
- a nem pályakezdő, hivatásos állományba felvett személy rendfokozatát és besorolását beosztásának, életkorának és iskolai végzettségének (szakképesítésének) figyelembevételével kell megállapítani,
- a felvett személy részére a fegyveres szerv jellegének megfelelő tanfolyamot és vizsga letételét kell előírni, melyet ha önhibájából nem kezd meg, vagy meghatározott idő alatt nem fejezi be, illetve a vizsgát nem teszi le, szolgálati jogviszonya megszűnik.

A fegyveres szerv hivatásos állományának esküje

Az eskü szövege:

„Én X.Y. becsületemre és lelkiismeretemre fogadom, hogy Magyarországhoz és annak Alaptörvényéhez hű leszek; jogszabályait megtartom és másokkal is megtartatom, szolgálati kötelezettségemet ha kell, életem kockáztatásával is teljesítem; előjáróim és feljebbvalóim parancsainak engedelmeskedem, alárendeltjeimről legjobb tudásom szerint gondoskodom; hivatásomat a magyar nemzet javára gyakorolom.

(Az eskütevő meggyőződése szerint) Isten engem úgy segítjen!

18 A próbaidő

- A hivatásos állomány tagja a próbaidő tartama alatt a besorolásának megfelelő beosztási kategória első fizetési fokozatának megfelelő illetményre jogosult.
- A próbaidő tartama alatt albérleti, lakásbérlet támogatásban részesíthető, rendvédelmi szerv által fenntartott szállást igénybe vehet, részére kamatmentes családalapítási támogatás nem nyújtható.
- A szolgálati viszony létesítésekor – e törvény eltérő rendelkezésének hiányában – legalább három, de legfeljebb tizenkét hónapig terjedő próbaidőt kell kikötni.
- Tizenkét hónap próbaidőt kell kikötni, ha a jelentkező nem rendelkezik a rendvédelmi szerv jellegének megfelelő rendvédelmi szakmai képesítéssel.
- A hivatásos állomány tagja a próbaidő alatt a jogszabályban meghatározott illetményre és a szolgálat teljesítéséhez szükséges egyéb ellátásra jogosult.
- A próbaidő alatt a szolgálati viszonyt bármelyik fél indokolás nélkül, azonnali hatállyal megszüntetheti.
- Ha a hivatásos állomány tagja részére próbaidőt kötöttek ki, a próbaidő elteltekor dönteni kell a véglegesítéséről

A véglegesítés előtt az állományilletékes parancsnok meggyőződik:

- ha volt ilyen előírás, az előírt képzettség megszerzéséről,
- az egészségügyi, pszichikai és fizikai alkalmassági feltételeknek való megfelelésről,
- a hivatásos állomány tagjának a hivatásos szolgálat alatt tanúsított magatartásáról, szakmai felkészültségéről és teljesítményéről, kikéri a hivatásos állomány tagja szolgálati előjárójának véleményét.

Ha a hivatásos állomány tagjának véglegesítését az állományilletékes parancsnok elutasítja, a szolgálati viszonyt azonnali hatállyal a próbaidő alatt meg kell szüntetni.

19 A hivatásos állományú tag előmenetele

A hivatásos állomány tagjának a hivatásos pályán belátható, tervszerű előmeneteli lehetőséget kell biztosítani.

Az előmenetel általános feltételei:

- előírt képzési és továbbképzési kötelezettség teljesítése,
- a Hszt-ben meghatározott, elvárt teljesítményszint,
- egészségügyi, pszichikai és fizikai alkalmasság,
- az előírt várakozási idő kitöltése,
- a magasabb szolgálati beosztás ellátásához szükséges gyakorlati tapasztalat, valamint készségek és kompetenciák,
- pályázat útján betölthető beosztások esetén a pályázat benyújtása.

Fizetési fokozatba előléptetés feltételei:

- a fizetési várakozási idő eltelte,
- továbbképzési kötelezettség teljesítése,
- a teljesítményértékelése legalább megfelelő jellegű,
- magasabb rendfokozathoz rendelt fizetési fokozatba helyezéskor rendfokozati vizsgát is teljesíteni kell (előre kell teljesíteni, utólag nem történhet).

Nem léptethető elő a hivatásos állomány tagja:

- a rendfokozatot érintő fegyelmi fenyítés vagy bírósági ítélet végrehajtásának a tartama alatt,
- ha ellene büntető-, méltatlansági vagy fegyelmi eljárás van folyamatban.

20 Előmenetel soron, soron kívül és egyéb okból

A hivatásos állományú tag előmenetele történhet:

- soron
- soron kívül
- egyéb okból

A hivatásos állomány tagját a **soron** következő fizetési fokozatba vagy rendfokozatba akkor lehet előresorolni, ha az előresorolás feltételei már teljesültek.

A fizetési fokozatba történő soros előresorolás esetén az új fizetési fokozatban a fizetési várakozási idő újra indul. (tiszthelyettes – 4 év).

A hivatásos állomány tagja **soron kívül** eggyel magasabb fizetési fokozatba előre sorolható, ha:

- az előző 4 év átlagában jó vagy kivételes teljesítményfokozattal rendelkezik
- meglévő rendfokozatában legalább 4 évet eltöltött

A fenti előresorolásra **rendfokozatonként legfeljebb egy alkalommal** kerülhet sor.

A soron kívüli előresoroláskor a hivatásos állomány tagjának új fizetési fokozatában a fizetési várakozási idejébe figyelembe kell venni az előző fizetési fokozatában eltöltött idejét.

A belügyminiszter az előléptetés feltételeinek fennállásától függetlenül soron kívül eggyel magasabb fizetési fokozatba vagy rendfokozatba előléptetheti a hivatásos állomány tagját, ha a szolgálat teljesítésében kimagasló helytállást tanúsított. Ebben az esetben az új fizetési fokozatába a fizetési várakozási idő újra indul.

Egyéb okból történő előléptetések:

Nyugállományba helyezéskor eggyel magasabb rendfokozatba lehet előléptetni, kinevezni a hivatásos állomány tagját, ha a nyugdíjkorhatárt elérte, illetve ha szolgálattal összefüggő egészségkárosodás miatt került nyugállományba és legalább 20 év szolgálati viszonyal rendelkezik, valamint a szolgálati feladatait kiemelkedő eredményességgel látta el.

Eggyel magasabb rendfokozatban kell előléptetni, kinevezni a hősi halottá nyilvánított tiszti, főtiszti vagy táborszaki rendfokozati állománycsoportba tartozott személyt. A zászlósi vagy tiszthelyettesi rendfokozati állománycsoportba tartozott, hősi halottá nyilvánított személyt hadnagyi rendfokozatba kell kinevezni.

A szolgálati halott eggyel magasabb rendfokozatba előléptethető.

Ha a hivatásos állomány tagját alacsonyabb szolgálati beosztásba helyezik – pl.: fegyelmi fenyítés esetén –, akkor az új beosztás besorolási kategóriájához rendelt fizetési fokozatot és rendfokozatot kell részére megállapítani.

21 A szolgálati beosztások, a hivatásos állomány tagjának besorolása

Az egyes szolgálati beosztások besorolását a miniszter rendeletben állapítja meg. **(30/2015. BM rendelet** a belügyminiszter irányítása alatt álló rendvédelmi feladatokat ellátó szerveknél a hivatásos szolgálati beosztásokról és a betöltésükhöz szükséges követelményekről)

A szolgálati beosztások besorolási kategóriáihoz rendelt rendfokozatokat és fizetési fokozatokat, valamint a besorolási illetmény megállapításához szükséges szorzószámokat a Hszt. mellékletei határozzák meg.

A hivatásos állomány besorolása:

A tervezett szolgálati beosztásba történő kinevezés előtt az állományilletékes parancsnok megvizsgálja, hogy a hivatásos állomány tagja megfelel-e az alkalmassági követelményeknek, majd megállapítja a fizetési fokozathoz figyelembe vehető szolgálati idejét, valamint a besorolás alapján viselhető rendfokozatot.

Amennyiben kinevezéskor a ht. állomány tagjának viselt rendfokozata alacsonyabb a besorolása szerintinél, akkor kinevezi vagy előlépteti az állományilletékes parancsnok a besorolás szerinti rendfokozatba.

A ht. állomány tagját a fizetési fokozatba a fizetési várakozási idő alapján kell besorolni. A nem vezetői szolgálati beosztások esetében a fizetési várakozási idő 4 év.

22 Képesítési követelmények

A vezetői és a tiszti besorolási osztályba tartozó szolgálati beosztásba kinevezéshez felsőfokú végzettség, a tiszthelyettesi szolgálati beosztásokba kinevezéshez középiskolai végzettség (érettségi) szükséges.

Ezen felül a rendvédelmi szerv alaptevékenységének megfelelő szakképzettséggel vagy szakmai alapképzettséggel kell rendelkezni.

Belügyminiszteri rendelet állapítja meg a vezetői és tiszti besorolási osztályba betölthető beosztások esetén elfogadható felsőfokú végzettségeket és az egyes szolgálati beosztások ellátásához szükséges szakképzettségeket, illetőleg alap-, közép- és felsőfokú szakmai képzettségeket, valamint egyéb képzettségi feltételeket.

A szolgálati beosztás betöltéséhez rendészeti alapvizsga és meghatározott szolgálati beosztásokban rendészeti szakvizsga is szükséges.

Vezetői beosztásba kinevezéshez vezetővé képzés vagy magasabb vezetővé képzés teljesítése szükséges.

A rendvédelmi szerv a hivatásos állomány tagjának tervszerű előmenetele biztosítása érdekében a magasabb szolgálati beosztás vagy vezetői beosztás betöltéséhez szükséges iskolai végzettség, szakképzettség megszerzését támogatja.

A hivatásos állomány tagját szakmai ismereteinek fejlesztése érdekében továbbképzésben vagy átképzésben kell részesíteni. E kötelezettség önhibából történő elmulasztása a Hszt.-ben meghatározott jogkövetkezményekkel jár. (pl.: szolgálati viszony megszüntetése – próbaidő alatt, illetve fizetési fokozatban előlépés akadálya lehet)

23 A hivatásos állományú tag kötelességei

A hivatásos állomány tagja a szolgálat ellátásával összefüggésben köteles:

- az előírt helyen és időben, szolgálatképes állapotban megjelenni, ezt az állapotot a szolgálat teljes ideje alatt fenntartani és feladatát teljesíteni, valamint e célból rendelkezésre állni,
- a szolgálati feladatait a törvényes előírásoknak, a parancsoknak és intézkedéseknek megfelelően – szükség esetén a veszély vállalásával –, az elvárható szakértelemmel és gondossággal, pártatlanul és igazságosan végrehajtani,
- a munkatársaival együttműködni, munkáját úgy végezni és általában olyan magatartást tanúsítani, hogy az más egészségét, testi épségét ne veszélyeztesse, anyagi károsodását ne idézze elő,
- a számára meghatározott iskolai rendszerű vagy iskolai rendszeren kívüli oktatásban, képzésben részt venni, és az előírt vizsgákat letenni,
- az egészségi, pszichikai és fizikai alkalmassági követelményeknek eleget tenni,
- a jogszabályban foglalt esetben magát kötelező védőoltásnak alávetni,
- a rábízott, a szolgálat ellátásához biztosított eszközt, felszerelést megővni, rendeltetésszerűen használni,
- a szolgálatképes állapot megállapítása érdekében a befolyásoltság kiszűrése céljából az alkohol, a kábítószer vagy pszichotróp anyag fogyasztásának ellenőrzését célzó vizsgálatnak magát alávetni
- munkatársaival az emberi méltóság és a függelmi viszonyok tiszteletben tartásával érintkezni.
- szolgálaton kívül is a hivatásos állomány tagjához és szolgálati beosztásához méltó magatartást tanúsítani
- szolgálatteljesítése során köteles végrehajtani a szolgálati előljáró parancsát, a felettes rendelkezését, kivéve, ha azzal bűncselekményt követne el.

A hivatásos állomány tagja a szolgálati feladathoz kapcsolódó nyilvános szereplésért tiszteletdíjat nem fogadhat el.

24 A hivatásos állományú tag alapvető jogainak korlátozása

1. A szabad mozgás és tartózkodási hely szabad megválasztásának jogának korlátozása:

- a ht. állomány tagja áthelyezhető, más szolgálati helyre vezényelhető,
- a tartózkodási helyéről a szolgálati helyére bármikor berendelhető,
- külföldre utazását köteles bejelentenie előljárójának.

2. A véleménynyilvánítás szabadsága jogának korlátozása:

- nem kötelezhető arra, hogy politikai nézeteiről, vagy pártszimpátiájáról nyilatkozatot tegyen,
- politikai nézete vagy pártszimpátiája miatt szolgálati viszonyával kapcsolatos jogai gyakorlásában hátrány nem érheti, előnye nem származhat,
- párt nevében, érdekében közszereplést nem vállalhat,
- politikai tevékenységet szolgálati helyén nem folytathat,
- a parancsot nem bírálhatja, arról véleményt nem mondhat,
- médiában hivatalos ügyről magánvéleményt nem mondhat.

3. Gyülekezési jog korlátozása:

- rendezvényt csak az állományilletékes parancsnok engedélyével rendezhet
- a rendezvény nem lehet politikai jellegű, a szolgálati rendet és fegyelmet sértő, a rendvédelmi szerv iránti közbizalom megingatására alkalmas, illetőleg a rendvédelmi szerv feladataival ellentétes célra irányuló
- politikai rendezvényen, egyenruhát csak a parancsnoka engedélyével viselhet

4. Egyesülési jog korlátozásai:

- csak az ezt meghatározó szabályok alapján lehet érdekképviseleti szervezet létrehozni, illetve ahhoz csatlakozni
- a hivatásos állomány tagja nem csatlakozhat olyan szervezethez, amelynek tevékenysége a rendvédelmi szerv feladataival ellentétes
- a bv. szerv feladataival ellentétes célzatú szervezethez nem csatlakozhat
- más társadalmi szervezettel fennálló vagy létesülő tagsági viszonyát előljárójának be kell jelentenie
- A hivatásos állomány tagja kamarai tagsághoz kötött tevékenység esetén tagja lehet az illetékes szakmai kamarának.

5. Az anyanyelv használata jogának korlátozása:

- a rendvédelmi szerveknél a szolgálati érintkezés nyelve a magyar
- e korlátozáson felül a hivatásos állományú tag anyanyelvét szabadon használhatja

6. A választójog korlátozása:

- A hivatásos állomány tagja nem lehet országgyűlési, európai parlamenti, helyi önkormányzati vagy nemzetiségi önkormányzati képviselő, és nem tölthet be főpolgármesteri, polgármesteri vagy alpolgármesteri tisztséget
- köteles előljárójának bejelenteni, ha választásokon jelöltként indult, ha attól visszalépett és azt, hogy a tisztségre megválasztották-e vagy sem.
- biztosítani kell a hivatásos állományú tag részére, hogy a választások alkalmával választhasson, ha más szolgálati helyen van, akkor ott kell azt biztosítani.

7. A munka és a foglalkozás szabad megválasztásának korlátozása

- csak iskolai végzettségének megfelelő beosztást láthat el és csak a betölthető beosztások között választhat,
- polgári szakképzettségét csak a jogszabályi keretek között gyakorolhatja,
- más kereső foglalkozást csak engedéllyel folytathat.

8. A munka és foglalkozás szabad megválasztása

- szolgálati beosztásában a polgári szakképesítését a szolgálat ellátására vonatkozó szabályoknak megfelelően gyakorolhatja,
- más kereső foglalkozást az összeférhetetlenségről szóló szabályozásnak figyelembevételével folytathat.

9. A tulajdonjog gyakorlásának korlátozása

Az országos parancsnok munkabiztonsági okból vagy a szolgálatellátás rendjének fenntartása és ellenőrizhetősége érdekében megtilthatja:

- a hivatásos állomány tagja a szolgálatban egyes vagyontárgyakat, magáncélú telekommunikációs eszközöket, valamint meghatározott összeget meghaladó készpénzt vagy – a bankkártya kivételével – készpénzt helyettesítő eszközt magánál tartson
- továbbá korlátozhatja a magáncélú telekommunikációs eszközöknek a szolgálatellátás során történő használatát.

25 A hivatásos állományú tag speciális jogai

1. Fokozott büntetőjogi védelemhez való jog

A hivatásos állományú tagot a szolgálati tevékenységének jogszerű ellátása során, illetve azzal kapcsolatban fokozott büntetőjogi védelem illeti meg. (valamint fokozott büntetőjogi felelősség is terheli)

2. Szolgálati lőfegyver viselésére vonatkozó jogosultság

Szolgálati lőfegyverrel a hivatásos állomány azon tagja látható el, aki a fegyverhasználatra, valamint a fegyver tárolására és kezelésére vonatkozó szabályok ismeretéből sikeres vizsgát tett és szolgálati beosztása indokolja a lőfegyverrel történő ellátását.

A szolgálati lőfegyver viselésére vonatkozó jogosultságot a hivatásos állományú tag szolgálati igazolványában kell feltüntetni.

3. Egyenruha és rendfokozat viselésének a joga

A hivatásos állomány tagja szolgálati beosztásához és feladatainak a végrehajtásához a büntetés-végrehajtási szervezetnél rendszeresített egyenruhát visel és rendfokozattal rendelkezik.

(14/2016. BM rendelet - a belügyminiszter irányítása alá tartozó szervek személyi állományának ruházati és öltözködési szabályzatáról,

4. Illetményhez való jogosultság

A hivatásos állomány tagja havonta alapilletményre és az egyéb pótlékokra jogosult.

Az alapilletmény áll:

- beosztási illetményből,
- szolgálati időpótlékból és
- hivatásos pótlékból

Az ellátott feladattól és körülményektől függően a hivatásos állomány tagja a törvényben megállapított egyéb pótlékokra jogosult.

A hivatásos állomány tagja részére az angol, francia, német, arab, kínai és orosz nyelvek tekintetében az idegennyelv-tudási pótlék alanyi jogon jár.

A hivatásos állomány tagja ezen felül a következő pótlékokra jogosult:

- fertőzés veszélyének kitett beosztásban szolgálatot teljesítők pótlékára (havonta a rendvédelmi illetményalap 25%-a)
- a preferált településen szolgálatot teljesítők pótlékára (havonta a rendvédelmi illetményalap 50%-a)
- az éjszakai pótlékra (teljesített óránként a rendvédelmi illetményalap 0,5%-a)
- a készenléti pótlékra (teljesített óránként a rendvédelmi illetményalap 0,25%-a)

A beosztási illetmény a hivatásos állomány tagjának besorolása alapján megállapított fizetési fokozathoz tartozó illetményszorzó és a rendvédelmi illetményalap szorzata.

A beosztási illetmény megállapításához szükséges illetményszorzókat a Hszt. 5–9. melléklet határozza meg.

A hivatásos állomány tagja az előző évi egyéni teljesítményértékelésének eredményétől függően, a szervezeti egység számára a szervezeti teljesítményértékelés eredménye alapján a személyi juttatás előirányzaton belül biztosított költségvetési keret terhére évente két alkalommal, április és szeptember hónapban, egyenlő mértékű teljesítményjuttatásban részesíthető.

A teljesítményjuttatás tárgyévire meghatározott mértéke nem haladhatja meg a hivatásos állomány tagja alapilletményének háromszorosát.

Az előző évi egyéni teljesítményértékelésre tekintettel a teljesítményjuttatásra a hivatásos állomány tagja akkor is jogosult, ha szolgálati viszonya a kifizetési év közben megszűnik.

Illetményét havonta, magyar forintban, minden hó 5-éig és utólag kapja a hivatásos állomány tagja.

A rendvédelmi illetményalap összege: 38.650,-Ft.

5. Szabadsághoz való jogosultság

A hivatásos állomány tagja alap-, pót-, egészségügyi-, szülési és illetmény nélküli szabadságra, továbbá gyermek születése és tanulmányok folytatása esetén járó munkaidő-kedvezményre jogosult.

A szabadság kiadása:

A szolgálati érdekre figyelemmel a hivatásos állomány tagját megillető szabadságot a tárgyév február 28-áig elkészített szabadságolási terv alapján, a hivatásos állomány tagjának méltányolható igényeire is tekintettel kell kiadni.

A szabadság tartamának 50%-át egybefüggően, a 25%-át, de legalább tíz napot pedig a hivatásos állomány tagja által megjelölt időben és időtartamban kell kiadni úgy, hogy az a rendvédelmi szerv működőképességét ne veszélyeztesse.

A szabadságot az esedékesség évében kell kiadni. Szolgálati érdekből a szabadságot a tárgyévet követő év január 31-éig, kivételesen fontos szolgálati érdekből legkésőbb március 31-éig, a hivatásos állomány tagjának betegsége vagy a személyét érintő más elháríthatatlan akadály esetén az akadályoztatás megszűnésétől számított harminc napon belül kell kiadni.

Alapszabadság: 25 munkanap évente.

A **pótszabadság** mértéke a szolgálati időtől függ a) két évig terjedő szolgálati viszonyban töltött idő után három munkanap,

- három-öt év szolgálati viszonyban töltött idő után négy munkanap,
- hat-tíz év szolgálati viszonyban töltött idő után öt munkanap,
- tizenegy-tizenöt év szolgálati viszonyban töltött idő után hat munkanap,
- tizenhat-húsz év szolgálati viszonyban töltött idő után hét munkanap,
- huszonegy-huszonöt év szolgálati viszonyban töltött idő után nyolc munkanap,
- huszonhat-harminc év szolgálati viszonyban töltött idő után kilenc munkanap,
- harmincegy év és annál hosszabb szolgálati viszonyban töltött idő után tíz munkanap.

A hivatásos állományú szülőt 1 gyermek után 2 nap, 2 gyermek után 4 nap, 3 vagy több gyermek után 7 nap pótszabadság illeti meg. E pótszabadságot utoljára abban az évben kell figyelembe venni, amelyben a gyermek a 16. életévét betöltötte.

Egészségügyi szabadság a hivatásos állomány tagjának betegség, műtét, baleseti sérülés esetén jár, amennyiben a szolgálat ellátására képtelen vagy a szolgálat ellátása állapotának rosszabbodását eredményezné.

Szülési szabadság a hivatásos állomány terhes, illetve szülő nő tagjának a munkajogi szabályok szerint jár, melyet úgy kell kiadni, hogy 4 hét a szülés várható időpontja elé essen.

Illetmény nélküli szabadságot a hivatásos állományú tag kérelmére kell engedélyezni.

Kérhető:

- gyermekgondozás céljából (a gyermek 3 éves koráig, ikergyermekek esetén a tankötelessé válás évének a végéig vagy beteg, fogyatékos gyermek 12. életévéig)
- gyermek betegsége esetén a betegsége tartamára a gyermek 12. éves koráig
- közeli hozzátartozó ápolására, gondozására (ha az előreláthatólag a 30 napot meghaladja, ami legfeljebb 2 évig tarthat, amennyiben az ápolást a hivatásos állományú tag személyesen végzi)
- házastárs tartós külföldi kiküldetésének tartamára

Tanulmányi szabadidő-kedvezményt az engedélyezett tanulmányok folytatásához kell biztosítani. A szabadidő mértéke függ az oktatási intézmény által kiadott igazolástól. (tanrend, vizsgák időpontjai)

Vizsgánként, illetőleg ha egy napon több vizsga van, akkor tantárgyanként 4 munkanapot kell biztosítani.

A diplomamunka elkészítéséhez 10 munkanap szabadidőt kell biztosítani.

6. Nyugellátáshoz, rokkantsági nyugellátáshoz való jogosultság

A hivatásos állomány tagja – saját jogán – szolgálati nyugdíjra, rokkantsági nyugdíjra, baleseti rokkantsági nyugdíjra jogosult.

A hivatásos állomány tagja után a hozzátartozókat özvegyi nyugdíj, árvaellátás, szülői nyugdíj és baleseti hozzátartozói nyugellátás illeti meg.

7. Egészségbiztosítási ellátáshoz való jogosultság

A hivatásos állomány tagja baleset miatti sérülés esetén egészségügyi állapotának javítására, szolgálatképességének visszaállítására rehabilitációra jogosult.

8. Kérelem, szolgálati panasz,

A hivatásos állomány tagja szolgálati viszonyával összefüggő ügyben szóban és írásban **kérelmet** terjeszthet elő. Az előjáró a kérelem tárgyában 30 napon belül intézkedni köteles. A kérelmet és a szolgálati panaszt a szolgálati út betartásával kell benyújtani.

A szolgálati panaszt benyújtásának írásbeli formája a szolgálati jegy. A szolgálati panaszt az előjáró 30 napon belül köteles kivizsgálni, amit egy alkalommal 30 nappal meghosszabbíthat. A panaszjog gyakorlásában senki sem korlátozható.

9. Szolgálati jogvita joga

Szolgálati jogvita esetén a hivatásos állományú tag a jogerős határozat közlésétől számított 30 napon belül keresettel fordulhat az illetékes közigazgatási és munkaügyi bírósághoz.

26 A szolgálati viszony módosulásának esetei

A szolgálati viszony – a törvényben meghatározott eseteket kivéve – a hivatásos állomány tagjának beleegyezésével módosítható.

A módosítás esetei:

a) szolgálati beosztás módosítása:

- magasabb szolgálati beosztásba helyezéssel A hivatásos állomány tagja szervezeti egységen belül magasabb szolgálati beosztásba csak beleegyezésével helyezhető, feltéve, hogy a tervezett szolgálati beosztás ellátásához szükséges képesítési és alkalmassági feltételeknek megfelel.

- azonos besorolású másik szolgálati beosztásba helyezéssel szervezeti egységen belül azonos besorolású másik szolgálati beosztásba helyezéshez a hivatásos állomány tagjának beleegyezése nem szükséges, azonban az új szolgálati beosztásba előírt képesítési és alkalmassági feltételeknek ebben az esetben is meg kell felelni.
- alacsonyabb szolgálati beosztásba helyezéssel

A hivatásos állomány tagja alacsonyabb szolgálati beosztásba **helyezhető**:

- beleegyezésével, ha létszámcsökkenés vagy átszervezés miatt a szolgálati beosztása megszűnt,
- a saját kérelmére,
- a vezetői kinevezés visszavonásával vagy az arról történő lemondással, vagy
- ha a nemzetbiztonsági ellenőrzése alapján megállapított nemzetbiztonsági kockázat miatt a nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső szolgálati beosztásából fel kellett menteni.

A hivatásos állomány tagját alacsonyabb szolgálati beosztásba **kell helyezni**, ha:

- minősítése alapján az általa betöltött szolgálati beosztás ellátására alkalmatlannak bizonyult,
- vele szemben alacsonyabb szolgálati beosztásba helyezés fegyelmi fenyítést alkalmaztak,
- vezetői beosztásba történő kinevezéssel és a vezetői kinevezés visszavonásával

A hivatásos állomány tagja a rendvédelmi szervnél rendszeresített vezetői beosztásba – beleegyezésével – akkor nevezhető ki, ha:

- a tervezett vezetői beosztáshoz szükséges szakmai és rendvédelmi ismeretekkel, vezetői kompetenciákkal rendelkezik,
- valamint az egészségi és pszichikai állapota alkalmassá teszi a vezetői beosztás ellátására.

A vezetői kinevezés határozatlan időre szól.

b) áthelyezés rendvédelmi szerv más szervezeti egységéhez

Szolgálati érdekből vagy a hivatásos állomány tagjának kérelmére a hivatásos állomány tagja a rendvédelmi szerv más szervezeti egységéhez áthelyezhető, ha megfelel a tervezett új szolgálati beosztáshoz előírt képzettségi és alkalmassági feltételeknek.

Az átadó állományilletékes parancsnok a szolgálati érdekre hivatkozva az áthelyezést legfeljebb négy hónappal elhalaszthatja. Ha a hivatásos állomány tagja a tervezett szolgálati beosztást pályázattal nyerte el, az áthelyezés nem halasztható el.

Az új szolgálatteljesítési hely meghatározásakor a hivatásos állomány tagjának méltányos érdekét lehetőség szerint figyelembe kell venni.

A szolgálati érdekből történő áthelyezéshez a hivatásos állomány tagjának beleegyezése szükséges, ha az áthelyezés alacsonyabb vagy magasabb szolgálati beosztásba helyezéssel is jár.

Vezetői kinevezés helyettesítés céljából vagy tartós külszolgálat időtartamára határozott időre is adható. A helyettesítés céljából adott határozott idejű vezetői kinevezés meghosszabbítható.

Kiemelt vezetői beosztásba a hivatásos állomány azon tagja nevezhető ki, aki középvezetői beosztásban legalább három évet eltöltött. Középvezetői beosztásba a hivatásos állomány azon tagja nevezhető ki, aki beosztott vezetői beosztásban legalább három évet eltöltött.

c) átrendelés

A hivatásos állomány tagja szolgálati érdekből eredeti szolgálati beosztásában való meghagyása mellett, beleegyezése nélkül a rendvédelmi szerv bármely szervezeti egységéhez és bármely helységbe meghatározott szolgálati feladat teljesítésére átrendelhető.

A más helységbe való átrendelések együttes időtartama naptári évenként a 4 hónapot nem haladhatja meg. A 4 hónap leteltétől számított 6 hónapon belül újabb átrendelésre nem kerülhet sor. Méltánylást érdemlő személyi vagy családi érdekből azonban e korlátoktól el lehet tekinteni. E korlátoktól a hivatásos állomány tagjának kérelmére is el lehet térni.

A hivatásos állomány tagjának nem tanulmányi szerződés keretében végzett oktatása, képzése az oktatás időtartamára átrendeléssel történik. Ezen átrendelés időtartama nem számít be az előzőekben megállapított időtartamba (4hó/év).

d) vezénylés:

- a miniszter által vezetett minisztériumba vagy a miniszter által irányított szervhez
- az ügyészi szervezethez
- a Nemzeti Közsolgálati Egyetemre
- külföldi szolgálatra vezénylés

A hivatásos állomány tagja kormányzati, rendvédelmi vagy egyéb biztonsági érdekből a miniszter, a más szervet irányító vagy vezető miniszter, a más szerv és a rendvédelmi szerv megállapodása alapján – beleegyezésével – munkakör vagy meghatározott feladat ellátására **más szervhez vezényelhető** szolgálatteljesítésre.

A más szervhez vezénylés legfeljebb öt évre szól.

A vezényelt a más szervhez vezénylés ideje alatt a más szervhez vezénylést megelőzően viselt rendfokozatának viselésére jogosult.

e) megbízás helyettesítésre

A hivatásos állomány arra alkalmas tagja átmenetileg megbízható:

- az ideiglenesen megüresedett vagy betöltetlen szolgálati beosztás ellátásával,
- a szolgálati beosztás ellátásában tartósan akadályozott személy helyettesítésével,
- a hivatásos állomány tagjának szolgálati beosztásához nem tartozó feladatkör ellátásával, többletfeladatként.

A szolgálati beosztás ellátására vagy helyettesítésre szóló megbízás történhet az eredeti szolgálati beosztás ellátása mellett vagy az eredeti szolgálati beosztás ellátása alóli mentesítéssel.

A helyettesítés az 1 évet nem haladhatja meg. Az illetmény nélküli szabadságon távollevő helyettesítése az illetmény nélküli szabadság tartamára szólhat.

Az egyhavi időtartamot meg nem haladó megbízáshoz a hivatásos állomány tagjának beleegyezése nem szükséges.

f) szolgálati viszony szüneteltetése

Szünetel a szolgálati viszonya a hivatásos állomány azon tagjának, akit az országgyűlési képviselők, az Európai Parlament tagjainak, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek vagy a nemzetiségi önkormányzati képviselők választásán jelöltként nyilvántartásba vettek.

A szünetelés időtartama jelöltségének nyilvántartásba vételétől a választás befejezéséig, megválasztása esetén a mandátuma igazolásáig tart.

Ha a hivatásos állomány képviselőjelölti nyilvántartásba vett tagja a jelöltségtől visszalépett, vagy nem választották meg, az eredeti szervezeti egységénél és szolgálati beosztásában folytatja szolgálatát.

Szünetel továbbá a hivatásos állomány tagjának szolgálati viszonya, ha a miniszter által vezetett minisztériumba állami vezetővé nevezik ki. A szünetelés az állami vezetővé való kinevezéstől vagy megválasztástól az állami vezetői megbízatás megszűnéséig tart.

g) rendelkezési állományba helyezés

A rendvédelmi szerv hivatásos állományába tartozó, de a rendvédelmi szervnél szolgálati beosztást be nem töltő személyt rendelkezési állományba kell helyezni.

h) nyugdíj előtti rendelkezési állományba helyezés

A hivatásos állomány tagját a hivatásos szolgálat felső korhatárának elérése előtt 5 évvel kérelmére vagy – a rendvédelmi szerv érdekkörében felmerült okból, beleegyezésével – a munkáltatói jogkört gyakorló eljáró erre irányuló döntése alapján nyugdíj előtti rendelkezési állományba kell helyezni, ha legalább 30 év tényleges szolgálati idővel rendelkezik.

i) könnyített szolgálatban foglalkoztatás

A hivatásos állomány tagját a hivatásos szolgálat felső korhatárának elérése előtt tíz évvel, ha legalább huszonöt év tényleges szolgálati idővel rendelkezik, kérelmére – valamely, e törvény hatálya alá tartozó rendvédelmi szervnél vagy a miniszter által vezetett minisztériumban könnyített szolgálatban foglalkoztatottak által betölthető szolgálati beosztásban – könnyített szolgálat formájában kell foglalkoztatni.

27 A hivatásos szolgálati viszony megszűnésének esetei

A szolgálati viszony megszűnik:

- a szolgálat felső korhatárának elérésével: A hivatásos szolgálat felső korhatára a hivatásos állomány tagjára irányadó társadalombiztosítási öregségi nyugdíjkorhatárt. A szolgálati viszony annak a hónapnak az utolsó napjával szűnik meg, amelyben a hivatásos állomány tagja eléri a rá irányadó társadalombiztosítási öregségi nyugdíjkorhatárt.
- a hivatásos állomány tagjának halálával,
- a törvény erejénél fogva.

A törvény erejénél fogva szűnik meg a hivatásos állomány tagjának a szolgálati viszonya ha:

- a hivatásos állomány tagjának előírt képzési és vizsgakötelezettség teljesítését önhibájából elmulasztotta,
- országgyűlési vagy európai parlamenti képviselővé, nemzetiségi szószólóvá, főpolgármesterré, főpolgármester-helyettesé, megyei közgyűlés elnökévé, alelnökévé,

- polgármesterré, alpolgármesterré, helyi vagy nemzetiségi önkormányzati képviselővé megválasztották,
- az összeférhetlenség megszüntetését elmulasztotta,
 - állami vezetővé nevezték ki.

A szolgálati viszony a törvény erejénél fogva azon a napon szűnik meg, amikor a munkáltatói jogkört gyakorló eljáró a törvényi feltétel beálltát megállapította.

- ha a szolgálati viszony érvénytelen jognyilatkozat alapján jött létre,
- a határozott időre létesített szolgálati viszony esetében a határozott időtartam leteltével,
- a szolgálati viszony megszüntetése fenyítés kiszabásával,
- büntetőeljárás keretében szolgálati viszony megszüntetése, lefokozás, a szolgálati viszony keretében betöltött szolgálati beosztás ellátásához szükséges tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás vagy közügyektől eltiltás alkalmazásával.

A szolgálati viszony megszüntethető:

Közös megegyezéssel

A szolgálati viszony az állományilletékes parancsnok és a hivatásos állomány tagjának közös megegyezésével bármikor megszüntethető. A megszüntetést bármelyik fél kezdeményezheti és azt indokolni nem kell.

A megegyezést írásba kell foglalni, amelyben rögzíteni kell a szolgálati viszony megszűnésének napját, a hivatásos állomány tagjának és a rendvédelmi szervnek a szolgálati viszony megszüntetéséből eredő jogait és kötelezettségeit, továbbá - ha fennáll - a megtérítési kötelezettség és a lakásbérleti jog alakulását is.

Lemondással

A hivatásos állomány tagja a szolgálati viszonyáról - a szükségállapot vagy rendkívüli állapot idejét, valamint a váratlan támadás időszakát kivéve - lemondhat.

A lemondási idő két hónap, a felek ennél rövidebb időtartamban is megállapodhatnak.

Aki a szolgálati viszonyáról lemondott, a lemondási idő elteltével elveszti a jogszabályban meghatározott, a hivatásos állomány volt tagja részére a hivatásos szolgálat alapján a szolgálati viszony megszűnését követően is biztosított jogosultságokat.

Azonnali hatályú lemondással

Ha a szolgálati eljárója részéről a hivatásos állomány tagját a törvényben meghatározott jogaiban vagy emberi méltóságában olyan súlyos sérelem érte, amely miatt szolgálati viszonyának fenntartása nem várható el tőle, az arra okot adó körülmény megjelölésével azonnali hatályú lemondással élhet.

Felmentéssel

A hivatásos állomány tagjának a szolgálati viszonya felmentéssel megszüntethető, ha:

- az Országgyűlés, a Kormány, a miniszter vagy az országos parancsnok döntése alapján a rendvédelmi szervnél létszámcsökkentést kell végrehajtani és emiatt továbbfoglalkoztatására nincs lehetőség,
- átszervezés következtében szolgálati beosztása megszűnt, és a számára felajánlott, a végzettségének és képzettségének megfelelő más szolgálati beosztást nem fogadta el.

A hivatásos állomány tagjának a szolgálati viszonyát felmentéssel meg kell szüntetni, ha

- minősítése, egészségi, pszichikai vagy fizikai állapota alapján
- aa) a hivatásos szolgálatra alkalmatlanná vált, vagy
- ab) szolgálati beosztásának ellátására alkalmatlanná vált,
- és részére a rendvédelmi szervnél megfelelő szolgálati beosztás, munkakör nem biztosítható,
- a hivatásos szolgálatra alkalmatlanná vált, mert nem felel meg a kifogástalan életvitel követelményének,
- nemzetbiztonsági szempontból alkalmatlanná vált, mert a nemzetbiztonsági ellenőrzése során nemzetbiztonsági kockázatot állapítottak meg
- a hivatásos szolgálatra méltatlanná vált (szolgálaton kívül olyan cselekményt követett el, amely a rendvédelmi szerv működésébe vetett közbizalmat súlyosan veszélyezteteti és emiatt nem várható el, hogy a rendvédelmi szerv a szolgálati viszonyát fenntartsa)
- a vezetői kinevezés visszavonását követően szolgálati beosztás nem biztosítható vagy a felajánlott szolgálati beosztást nem fogadja el,
- részére a rendelkezési állomány megszűnésekor megfelelő szolgálati beosztás nem biztosítható,
- g) egyéb szervhez vezénylés, valamint külföldre vezénylés megszűnése után részére a 64. § (2) bekezdése szerinti végzettségének, képzettségének megfelelő beosztás nem biztosítható és rendelkezési állományba sem helyezhető, vagy a részére felajánlott alacsonyabb szolgálati beosztást nem fogadja el.

Nem szüntethető meg a szolgálati viszony felmentéssel az alábbiakban meghatározott időtartam alatt:

- a betegség és az egészségügyi szabadság, valamint az egészségi okból megkezdett egészségi alkalmassági felülvizsgálat ideje,
- a beteg gyermek ápolásának ideje vagy ilyen célból, továbbá a közeli hozzátartozó otthoni ápolása vagy gondozása céljából kapott illetmény nélküli szabadság,
- a várandósság ideje, a szülést követő három hónap,
- a szülési szabadság és a gyermekgondozás céljára kapott illetmény nélküli szabadság, továbbá illetmény nélküli szabadság igénybevétele nélkül is a gyermek hároméves koráig,
- a házastárs tartós hivatalos külföldi kiküldetése miatt kapott illetmény nélküli szabadság,
- örökbefogadás előtti kötelező gondozásba helyezés esetén a hivatásos állomány örökbe fogadni szándékozó tagját érintően a kötelező gondozásba helyezéstől számított hat hónap, vagy ha a gyermek a hat hónap letelte előtt kikerül a gondozásból, a kötelező gondozás ideje,
- a hivatásos állomány nő tagjának jogszabály szerinti, az emberi reprodukciós eljárással összefüggő kezelésének ideje, de legfeljebb ennek megkezdésétől számított hat hónap,
- a szolgálati viszony szünetelésének időtartama.

Más rendvédelmi szervhez történő áthelyezéssel

A hivatásos állomány tagja beleegyezése esetén - az érintett miniszterek által meghatározott feltételekkel - más rendvédelmi szervhez áthelyezhető.

A hivatásos állomány áthelyezett tagjának szolgálati viszonya a rendvédelmi szervnél megszűnik, a szolgálati viszonyát azonban az új rendvédelmi szervnél folyamatosnak kell tekinteni.

Az áthelyezettnek meg kell felelni a rendvédelmi szervnél tervezett szolgálati beosztásához előírt képzettségi és alkalmassági feltételeknek.

A szolgálati beosztás ellátásához szükséges szakirányú képzettség megszerzését határidő tűzésével elő kell írni.

A hivatásos állomány tagjának más rendvédelmi szervhez történő áthelyezése a hivatásos állomány tagja vagy az átvevő szerv kezdeményezésére történik.

A Magyar Honvédséghez történő áthelyezéssel

A hivatásos állomány tagja beleegyezése esetén - a miniszter és a honvédelemért felelős miniszter vagy az országos parancsnok és a Honvéd Vezérkar főnökének döntése alapján - a Magyar Honvédség állományába áthelyezhető.

A hivatásos állomány tagjának a Magyar Honvédséghez történő áthelyezése a hivatásos állomány tagja vagy az átvevő szerv kezdeményezésére történik.

Azonnali hatállyal a próbaidő alatt.

A szolgálati viszony megszűnése esetén a szolgálatteljesítés utolsó napján vagy legkésőbb az attól számított tizenöt napon belül a hivatásos állomány tagjával el kell számolni, ki kell fizetni az illetményét, egyéb járandóságait, valamint ki kell adni a jogszabályban előírt igazolásokat.

A hivatásos állomány tagjának az igazolást kell kiadni, amely tartalmazza:

- szolgálati viszonya megszűnésének jogcímét,
- a rendvédelmi szervnél szolgálati viszonyban töltött idejét,
- az illetményéből határozat vagy jogszabály alapján levonandó tartozását és ennek jogosultját, vagy azt, hogy ilyen tartozása nincs,
- a szolgálati viszony megszűnésének évében igénybe vett szabadsága időtartamát, valamint
- a kifizetett végkielégítés összegét.

28 Összeférhetetlenség

Az összeférhetetlenség a rendvédelmi hivatásos szolgálati viszony szabályozásának az egyik sarkalatos pontja, hiszen az összeférhetetlenségi okok, azok feloldása kapcsolatban állnak a hivatásos állományú tag jövedelmi viszonyával, megélhetésével, életminőségével. Lényeges új elem a politikai jellegű összeférhetetlenség törvényi – enyhébb és szigorúbb – szabályozása.

A gazdasági és a hivatással kapcsolatos okok fennállása, megszűnése a hivatásos szolgálattal összefüggésben, a rendvédelmi feladatok ellátásához nélkülözhetetlen hivatásetikai alapelveket erősíti. A hivatásos állomány tagjaiban fontos kérdések merülnek fel e témával kapcsolatosan, hiszen ismerniük kell a munkavégzéssel járó egyéb jogviszonyok közül mely bejelentés-köteles, mely engedélyköteles, valamint melyhez nem kell engedély illetőleg melyek nem engedélyezhetők.

Az összeférhetetlenség megszüntetése iránti intézkedés a szolgálati viszony fenntartását is érintheti, amely esetlegesen a hivatásos szolgálati viszony megszűnésével is járhat.

Rendvédelmi hivatással összeférhetetlenség

A hivatásos állomány tagjának tilos csatlakoznia vagy munkavégzéssel járó egyéb jogviszonyt létesítenie olyan szervezettel, melynek szerveződési célja ellentétes a rendvédelmi szerv feladataival, illetőleg veszélyezteti a pártatlan és befolyástól mentes szolgálatellátást vagy a rendvédelmi szerv tekintélyét.

Az összeférhetetlenség megszüntetése

A hivatásos állomány tagja köteles az állományilletékes parancsnoknak haladéktalanul bejelenteni, ha vele szemben összeférhetlenségi ok áll fenn, vagy ha összeférhetetlen helyzetbe kerül. Az állományilletékes parancsnoknak az összeférhetetlenség tudomására jutását követően a hivatásos állomány tagját írásban fel kell szólítani – a jogkövetkezményekre történő figyelmeztetés mellett – az ok megszüntetésére vagy intézkednie kell az összeférhetetlenség kizárására.

29 Juttatások, kedvezmények, támogatások

Az idegennyelv-tudási pótlék

Ha a hivatásos állomány tagja olyan szolgálati beosztást tölt be, amelyben idegen nyelv használata szükséges, idegennyelv-tudási pótlékre jogosult.

Az idegennyelv-tudást az államilag elismert nyelvvizsga eredményét igazoló bizonyítvánnyal vagy azzal egyenértékű okirattal kell igazolni.

Az idegennyelv-tudási pótlék mértéke nyelvvizsgánként:

- komplex felsőfokú (C1) nyelvvizsga esetében a rendvédelmi illetményalap 50%-a, szóbeli vagy írásbeli nyelvvizsga esetében 25-25%-a;
- komplex középfokú (B2) nyelvvizsga esetében a rendvédelmi illetményalap 30%-a, szóbeli vagy írásbeli nyelvvizsga esetében 15-15%-a.

Az angol, francia, német, arab, kínai és orosz nyelvek tekintetében az idegennyelv-tudási pótlék alanyi jogon jár, amelynek mértéke nyelvvizsgánként

- komplex felsőfokú (C1) nyelvvizsga esetében a rendvédelmi illetményalap 100%-a,
- komplex középfokú (B2) nyelvvizsga esetében a rendvédelmi illetményalap 60%-a,
- komplex alacsonyfokú (B1) nyelvvizsga esetében a rendvédelmi illetményalap 15%-a.

Egyéb pótlékok

A hivatásos állomány tagja a szolgálatteljesítési helyétől, idejétől és körülményeitől függően, a miniszteri rendeletben meghatározott feltételekkel a következő pótlékra jogosult:

- a nagyfrekvenciás és ionizáló sugárzásnak, mérgezésnek vagy biológiai kóroki tényezők jelenléte miatt fertőzés veszélyének kitett beosztásban szolgálatot teljesítők pótléka havonta a rendvédelmi illetményalap 25%-a,
- a preferált településen szolgálatot teljesítők pótléka havonta a rendvédelmi illetményalap 50%-a,
- az éjszakai pótlék teljesített óránként a rendvédelmi illetményalap 0,5%-a, valamint
- a készenléti pótlék teljesített óránként a rendvédelmi illetményalap 0,25%-a, kiemelt készenlét esetén 1%-a.

Jubileumi jutalom

A hivatásos állomány tagja jubileumi jutalomra jogosult, amelynek mértéke:

- huszonöt év szolgálati viszonyban töltött idő esetén kéthavi,
- harminc év szolgálati viszonyban töltött idő esetén háromhavi,
- harmincöt év szolgálati viszonyban töltött idő esetén öthavi,
- negyven, és ezt követő minden öt év szolgálati viszonyban töltött idő esetén héthavi
- távolléti díjnak megfelelő összeg.

A jubileumi jutalom a szolgálati viszonyban töltött idő elérésének napján esedékes. A jogosultság megállapításához a hivatásos szolgálati időt kell figyelembe venni.

Napidíj

A hivatásos állomány tagja a belföldi szolgálati kiküldetése esetén a rendvédelmi illetményalap egy munkanapra eső összegének 25%-ában megállapított napidíjra jogosult.

Nem jár a napidíj, ha a belföldi szolgálati kiküldetésben töltött idő a négy órát nem éri el, a napidíj fele jár, ha a nyolc órát nem éri el.

A hivatásos állomány tagja nem jogosult napidíjra, ha a belföldi kiküldetés során térítésmentes étkezést biztosítottak számára.

Távolléti díj

Távolléti díj fejében a hivatásos állomány tagja részére az alapilletmény, valamint a rendszeres illetménypótlékok együttes összegének a távollét idejére számított időarányos átlaga jár.

Rendszeres illetménypótlék:

- az idegennyelv-tudási pótlék,
- a nagyfrekvenciás és ionizáló sugárzásnak, mérgezésnek vagy biológiai kóroki tényezők jelenléte miatt fertőzés veszélyének kitett beosztásban szolgálatot teljesítők pótléka,
- a preferált településen szolgálatot teljesítők pótléka,
- a címpótlék

A hivatásos állomány tagja részére meg kell téríteni:

- az egyik szolgálati helyről a másikra szolgálati érdekből történő áthelyezéssel vagy átrendeléssel kapcsolatos,
- a szolgálati feladat ellátásával kapcsolatban indokoltan felmerült, valamint
- a szabadságról, a munkaszüneti és a pihenőnapról történő visszarendeléssel összefüggő
- költséget.

A munkába járás helyközi utazási költségeit a hivatásos állomány tagjának jogszabályban foglaltak szerint kell megtéríteni.

Kedvezmények és támogatások

A hivatásos állomány tagja részére visszatérítendő vagy vissza nem térítendő szociális, jóléti és kulturális kedvezmények és támogatások biztosíthatók. Ezek különösen a következők:

- üdülési támogatás,
- családalapítási támogatás,
- szociális támogatás,
- illetményelőleg, valamint
- tanulmányi ösztöndíj, képzési, továbbképzési támogatás.

Lakhatási támogatás

A hivatásos állomány tagja részére lakhatási támogatás nyújtható, amelyek különösen az alábbiak:

- a) a szolgálat érdekében minisztérium vagy a rendvédelmi szerv kezelésében levő állami tulajdonú lakás biztosítása bérleti díj megfizetése ellenében (a továbbiakban: szolgálati lakás),
- b) az önkormányzati vagy magántulajdonú lakás bérletéhez lakbértámogatás vagy albérleti díj-hozzájárulás,
- c) lakhatás biztosításához szükséges lakás, ház vagy ingatlan megszerzésének anyagi támogatása kamatmentes kölcsönrel vagy vissza nem térítendő juttatással,
- d) a lakásigény megoldásához egyszeri pénzbeli támogatás nyújtása,
- e) ¹⁹⁹ szálló- vagy garzonelhelyezés,
- f) ²⁰⁰ a lakhatással kapcsolatos költségekhez való hozzájárulás,
- g) a lakástulajdon megszerzéséhez nyújtott hitelintézeti kölcsön igénybevételének állami támogatása,
- h) ²⁰¹ a rendvédelmi szerv bérlőkijelölési vagy bérlőkiválasztási jogával érintett lakás biztosítása, bérleti díj megfizetése mellett.

Természetbeni ellátás

A hivatásos állomány tagját a természetbeni ellátás keretében térítésmentesen el kell látni a rendvédelmi szerv feladatainak megfelelő fegyverzettel, felszereléssel, ruházattal és – a jogszabályban meghatározott esetben – étellemezéssel.

Az ellátási normákban meghatározott egyenruházati és felszerelési cikkek beszerzésére első alkalommal a szolgálati viszony létesítésekor alapfelszerelési, ezt követően pedig évenként ruházati utánpótlási ellátmány jár.

A hivatásos állomány tagja évente a rendvédelmi illetményalap 250%-ának megfelelő mértékű ruházati utánpótlási ellátmányra jogosult, amely természetben is kiadható. A hivatásos állomány tagjának a ruházati utánpótlási ellátmány felhasználását ruházati termékről szóló számlával kell igazolni. Az ellátmány a személyi jövedelemadó szempontjából természetbeni juttatásként kiadott munkaruházatnak minősül.

A ruházati utánpótlási ellátmányt a jogosultság évében kell kiadni. Ellátmányként csak rendszeresített egyenruházati termék szolgáltatható ki.

30 A hivatásos állományú tag érdemei elismerése

A hivatásos állomány tagja a szolgálati feladat kiemelkedő teljesítéséért vagy a szolgálati feladatok hosszabb időn át történő eredményes végzéséért a következő elismerésekben részesíthető:

- írásbeli dicséret,
- miniszteri elismerő oklevél,
- pénz- vagy tárgyjutalom,
- a miniszter által adományozott, névre szóló szál- vagy lőfegyver, emléktárgy,
- hazai vagy külföldi jutalomüdülés,
- egy fizetési fokozattal való előresorolás,
- egygel magasabb rendfokozatba történő soron kívüli előléptetés,
- tanácsosi vagy főtanácsosi kitüntető cím,
- a miniszter által alapított díj, plakett, emléklap, valamint
- szolgálati jel.

31 A hivatásos állományú tag fegyelmi felelőssége

Fegyelemsértés fogalma: Fegyelemsértést követ el, és fegyelmi eljárás keretében felelősségre kell vonni a hivatásos állomány tagját, ha a szolgálatteljesítésre vagy a szolgálati viszonyára vonatkozó kötelezettségét vétkesen megszegi.

A fegyelemsértés fogalmának meghatározása **lehetőséget nyújt a párhuzamos - a büntető mellett a fegyelmi – felelősségre vonásra**, ha a bűncselekmény a szolgálati kötelezettségek megsértésével összefüggően valósul meg.

A fenytés célja: a szolgálati rend és fegyelem védelme, és másoknak a fegyelemsértéstől való visszatartás.

b., **Fenyíthetőséget kizárja:**

- kóros elmeállapot,
- kényszer és fenyegetettség,
- tévedés,
- jogos védelmi helyzet,
- végszükség,
- elévülés (NEM indítható: ha a fegyelemsértés elkövetésétől 3 év eltelt, vagy ha az előljáró tudomására jutásától 3 hónap eltelt)

Elévülés miatt nem indítható fegyelmi eljárás, ha a fegyelemsértés elkövetése óta három év eltelt. Nem indítható fegyelmi eljárás abban az esetben sem, ha a fegyelmi jogkör gyakorlójának a fegyelemsértésről, szabálysértésről való tudomásszerzésétől számított három hónap eltelt.

Fenyítések:

- feddés,
- megrovás,
- pénzbírság,

- egy fizetési fokozatra 1 évre történő visszavetés,
- a soron következő rendfokozatba lépés várakozási idejének 6 hónaptól 2 évig terjedő meghosszabbítása,
- eggyel alacsonyabb rendfokozatba visszavetés 6 hónaptól 2 évig terjedő időre,
- alacsonyabb szolgálati beosztásba helyezés,
- szolgálati viszony megszüntetése.

Pénzbírság fenytés csak meghatározott esetekben alkalmazható. A pénzbírság legalacsonyabb összege ötezer forint, legmagasabb összege kétszázezer forint. A pénzbírságot a határozat jogerőre emelkedésétől számított harminc napon belül kell befizetni. Az állományilletékes parancsnok az érintett kérelmére legfeljebb hathavi részletfizetést vagy halasztást engedélyezhet. A határidőben meg nem fizetett pénzbírságot az illetményből kell levonni.

A hivatásos állomány tagjának egy fizetési fokozattal egy évre való visszavetése esetében a már eltelt fizetési várakozási idő nem változik.

A hivatásos állomány tagjának a fizetési fokozatban való előlépés várakozási idejének meghosszabbítása esetén a fizetési várakozási idő a fenytés meghatározott idejével meghosszabbodik, ennek leteltét követően kell vizsgálni a fizetési fokozatban történő előrelépés egyéb feltételeinek fennállását. A továbbképzési időszak a fenytés időtartamával meghosszabbodik.

Az eggyel alacsonyabb rendfokozatba 6 hónaptól 2 évig terjedő időtartamra történő visszavetés fenytés alkalmazása a fizetési fokozatban visszasorolással nem jár együtt.

A hivatásos állomány tagját az alacsonyabb szolgálati beosztásba helyezés fegyelmi fenytés alkalmazásakor a szolgálatteljesítési hely megváltoztatása nélkül kell a szervezeti egységen belüli üres vagy átmenetileg be nem töltött, a fenytés kiszabásakor viselt szolgálati beosztásnál egy besorolási kategóriával alacsonyabb besorolási kategóriájú szolgálati beosztásban a fenytésnek megfelelő időtartamban foglalkoztatni.

A szolgálati viszony megszüntetése fenytés alkalmazásával a hivatásos állomány tagja elveszíti a viselt rendfokozatát is.

32 A fegyelmi eljárás

A fegyelmi eljárás elrendelése, illetve a fenytés kiszabása mellőzhető, ha a fegyelemsértés olyan csekély súlyú, hogy a fenytés célja figyelmeztetéssel is elérhető.

Ha a vétkes kötelezettségzegés elkövetője a figyelmeztetést nem fogadja el, 3 napon belül kifogást jelenthet be, a fegyelmi eljárást haladéktalanul el kell rendelni.

A hivatásos állomány tagja nem fenytethető meg, ha a fegyelemsértést az előljáró parancsára követte el.

Fegyelmi eljárás keretében kell elbírálni a hivatásos állomány tagjának azt a szabálysértését - a szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértés kivételével -, amelyet szolgálati helyen vagy a szolgálattal összefüggésben követett el.

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) alapján meghatározott esetben a hivatásos állomány azon tagjának, aki a büntető jogszabályok alkalmazása szempontjából a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) katonának tekintendő, katonai vétségét fegyelmi eljárásban kell elbírálni.

Ha a folyamatban lévő fegyelmi eljárás tárgyát képező cselekmény katonai vétséget is megvalósít, és a katonai ügyész határozata ellen nem jelentettek be panaszt, a fegyelmi eljárást a katonai vétség tárgyában kell továbbfolytatni, és az érdemi döntést meghozni. Ebben az esetben a büntetőeljárás során végrehajtott eljárási cselekményeket a fegyelmi eljárásban nem kell megismételni.

A Btk. taglalja a katonákra vonatkozó rendelkezéseket és fogalmazza meg, hogy a katonai bűncselekmények elkövetői kik lehetnek, vagyis meghatározza a büntethetőség szempontjából a katona fogalmát

A Btk. szerint katona:

- a Magyar Honvédség tényleges állományú tagja,
- a rendőrség,
- a büntetés-végrehajtási szervezet,
- a hivatásos katasztrófavédelmi szerv,
- az Országgyűlési Őrség, valamint
- a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagja.

A fegyelmi jogkör magában foglalja a fegyelmi eljárás elrendelésének, lefolytatásának és a fenyítés kiszabásának jogát.

A miniszter és az országos parancsnok - ha e törvény kivételt nem tesz - az általa irányított szerv hivatásos állományába tartozó személy esetén a fegyelmi jogkört magához vonhatja, és e törvény szerinti fenyítések bármelyikét alkalmazhatja.

A fegyelmi jogkört az állományilletékes parancsnok gyakorolja. Az állományilletékes parancsnok szervezetszerű helyettesével szemben a fegyelmi jogkört az előljáró parancsnok gyakorolja. Az országos parancsnokkal, valamint kinevezett helyettesével szemben a fegyelmi jogkört a belügyminiszter gyakorolja.

A fegyelmi eljárás:

- A fegyelmi jogkör gyakorlója a tudomására jutott tények alapján a ht. állományú taggal szemben fegyelmi eljárást indít, vagy a gyanúsítottat figyelmezteti.
- A fegyelmi eljárást tartalmi és formai követelményeknek megfelelő határozattal kell elrendelni. (tartalmaznia kell a kivizsgáló személy nevét, az eljárási tényeket, körülményeket)
- A fegyelmi eljárás során vizsgálatot kell tartani, melyet 30 napon belül be kell fejezni. (ezt egy alkalommal 30 nappal meg lehet hosszabbítani)
- A vizsgálatban nem vehet részt, aki az ügyben érdekelt, vagy akitől egyéb okból elfogultlanság nem várható.

- Az eljárás alá vont személy az elrendeléstől kezdve jogi képviselőt vehet igénybe és a jogaira ki kell oktatni.
- Az ügyben érintetteknek az értesítéseket, felhívásokat úgy kell elküldeni, hogy 3 nappal az eljárási cselekmény előtt (meghallgatás, tárgyalás, bizonyítási eljárás) kézbesítésre kerülhessen.
- A fegyelmi eljárás fontosabb eljárási cselekményeit jegyzőkönyvbe kell foglalni.
- A fegyelmi eljárás alá vont személy és képviselője az ügyiratokba betekinthez, azokról feljegyzést, másolatot készíthet, valamint az eljárással összefüggő indítványt tehet.
- A vizsgáló az iratismertetést követően összefoglaló jelentést készít, amit a keletkezett iratokkal együtt 3 napon belül felterjeszt az állományilletékes parancsnoknak.
- Ha a parancsnok póteljárást rendel el, az nem haladhatja meg a 15 napot.
- A parancsnok az iratok kézhez vételétől számított 5 napon belül meghallgatást tűz ki, valamint azt követően 5 napon belül döntést hoz.
- Ha az eljárás alá vont személy a fegyelemsértést beismerte, a vizsgáló megbízása mellőzhető és ekkor egyszerűsített eljárásban is kiszabható a fenyítés. (csak feddés és megrovás szabható így ki)
- Ugyanazon fenyítésért több fenyítés nem szabható ki, két különböző fenyítési nem nem vonható össze.
- Ha viszont több fegyelemsértést egy eljárásban bírálnak el, akkor csak egy fenyítés szabható ki.

33 A méltatlansági eljárás

A méltatlansági eljárás megállapítása

A méltatlanná válást az állományilletékes parancsnok méltatlansági eljárás keretében állapíthatja meg. (Amennyiben az érintett hivatásos állományú tag szolgálati helye a méltatlansági eljárás befejezése előtt megváltozik, az ügyet az új szolgálati hely szerinti állományilletékes parancsnokhoz kell áttenni.)

Az elrendelésre jogosult vezető a rendelkezésre álló adatok alapján mérlegeli, hogy a hivatásos állomány tagjának szolgálaton kívüli magatartása alkalmas lehet-e a méltatlansági ok megállapítására, ha erre megalapozott gyanú merül fel, akkor van helye a méltatlansági eljárás elrendelésének.

Kizáró okok

Nincs helye a méltatlansági eljárás megindításának, ha:

- a cselekményt korábbi méltatlansági eljárás során már elbírálták,
- a cselekmény fegyelemsértésnek minősül,
- a cselekmény elévült.

Méltatlanná válást megalapozó magatartások

„... a hivatásos szolgálatra méltatlanná vált és szolgálati viszonyát felmentéssel meg kell szüntetni, ha olyan cselekményt követett el, amely a rendvédelmi szerv működésébe vetett közbizalmat súlyosan veszélyezteteti és emiatt nem várható el, hogy a rendvédelmi szerv a szolgálati viszonyát fenntartsa.” (Hszt)

A közbizalmat súlyosan fenyegető magatartásokat pontosan, tételesen felsorolni nem lehet, így annak megállapítása mérlegelés kérdése és csak ajánlások szintjén vannak meghatározva.

Általában közbizalmat súlyosan veszélyeztető a magatartás, ha:

- szándékos bűncselekményt is megvalósít és az ügyben büntetőeljárás indult,
- elzárással is büntetendő szabálysértést is megvalósít és az ügyben szabálysértési eljárás indult,
- ittas vezetés közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegést is megvalósít és az ügyben közigazgatási hatósági eljárás indult.

A Büntetés-végrehajtás Etikai Kódexe IV. Fejezet 2. pontja alapján:

A bv. szervezet működéséhez a közbizalom elengedhetetlenül szükséges, ezért különösen károsnak tekinthetők azok a szolgáltatón kívüli cselekmények, amelyek azt veszélyeztetik.

A közbizalom súlyos veszélyeztetésére alkalmas magatartásnak tekinthető különösen:

- ha a személyi állomány tagja szándékos vagy súlyos következménnyel járó gondatlan bűncselekményt követ el;
- ha szerencsejátékot folytat, és emiatt súlyos anyagi függősége alakul ki;
- ha botrányos életvezetése vagy italozó életmódja miatt személyes tekintélyét környezetében elvesztette;
- ha kábítószer fogyaszt;
- ha bűnöző életmódot folytató személlyel nem szolgálati célú, elvtelen kapcsolatot tart fenn;
- ha nyilvánvalóan jogellenes szervezet rendezvényein rendszeresen megjelenik vagy annak tevékenységében részt vesz.

A Legfelsőbb Bíróság lényeges megállapítása értelmében súlyos veszélyeztetésről akkor beszélhetünk, ha a hivatásos állomány tagja bizonyítottan olyan cselekményt vagy cselekményeket követ el, illetve olyan magatartást tanúsít, amely alkalmas annak megállapítására, hogy az a közbizalom fenntartását objektíve súlyosan veszélyeztesse.

A közbizalom – a munkaügyi bíróság ítéleti értelmezése szerint – azt fejezi ki, hogy az egyének személyi körülményei és tevékenységük, valamint az intézmények működésének a szabályszerűsége iránt nem merülnek fel kételyek.

A közbizalom súlyos veszélyeztetése pedig azt jelenti, hogy a cselekménynek alkalmasnak kell lennie az érdeksérelem megvalósítására, azonban nem szükséges, hogy az érdeksérelem ténylegesen be is következzen.

Kifogástalan életvitel ellenőrzés és a méltatlansági eljárás viszonya

A kifogástalan életvitel ellenőrzés során – a nevéből is következően – a hivatásos állomány tagjának életvitele kerül vizsgálat alá.

Így jellemzően a hivatásos állomány tagjának magánéletét érintő, folyamatosabb jellegű, a viselkedést összefüggéseiben is értékelő vizsgálat, amelynek alapvető célja az, hogy a szolgálat törvényes és befolyástól mentes ellátását biztosítsa.

A méltatlanság megállapítására viszont egy, kirívó cselekmény elkövetése alapján van lehetőség.

Vagyis nem az képezi a felmentés alapját, hogy az érintett nem tudja befolyásmentesen ellátni a szolgálatot, hanem hogy ezzel a kirívó cselekményével súlyosan veszélyezteti a fegyveres szervbe vetett közbizalmat, a hivatásos állomány megbecsülését.

34 A Becsületbíróság

A hivatásos állomány tagja kérheti a Becsületbíróság összehívását, ha:

- szolgálati viszonyát azért szüntették meg, mert a minősítés alapján a hivatásos szolgálatra alkalmatlanná vált, és a felmentés ellen benyújtott szolgálati panaszát elutasították, vagy a felmentés ellen a szolgálati panasz benyújtásának lehetőségét e törvény kizárja,
- szolgálati viszonyát méltatlanság miatt szüntették meg és a felmentés ellen benyújtott szolgálati panaszát elutasították, vagy a felmentés ellen a szolgálati panasz benyújtásának lehetőségét e törvény kizárja, vagy
- fegyelmi ügyben vele szemben szolgálati viszony megszüntetés fenytését szabtak ki, és a fegyelmi ügyben hozott érdemi határozat ellen benyújtott panaszt elutasították, vagy a panasz benyújtásának lehetőségét e törvény kizárja.

A hivatásos állomány tagja a Becsületbíróság összehívását a sérelmezett döntést hozó elöljárónál kezdeményezheti a döntés kézhezvételétől számított nyolc napon belül.

A Becsületbíróság eljárásában a hivatásos állomány tagja szolgálati viszonyának fenntarthatóságáról dönt.

A bírósághoz keresetet benyújtani a Becsületbíróság döntésének kézhezvételétől számított harminc napon belül lehet.

Az országos parancsnok névjegyzéket vezet a hivatás állomány azon tagjairól, akik a Becsületbíróság tagjaként eljárhatnak. A névjegyzék rendfokozati állománycsoportonként legalább 10, legfeljebb 50 főt tartalmaz, akik példamutató magatartásuk, szolgálatellátásuk alapján méltóak a Becsületbíróság munkájában való közreműködésre. A névjegyzékre vételhez a hivatásos állomány tagjának beleegyezése szükséges.

A Becsületbíróság 3 főből áll. A Becsületbíróság elnökét - az MRK Etikai Bizottságától bekért javaslat alapján - az MRK Elnöksége jelöli ki a hivatásos állományban a rendvédelmi szervnél összeállított névjegyzéken szereplő tagjai közül. A Becsületbíróság további két tagját a Becsületbíróságot összehívó elöljáró jelöli ki, a hivatásos állomány névjegyzéken szereplő, az eljárás alá vonttal legalább azonos rendfokozati állománycsoportba tartozó tagjai közül.

Katonai alapismeretek és a függelmi viszonyok

35 Rendfokozat fogalma, rendfokozati állománycsoportok, rendfokozati jelzések típusai

A hivatásos állomány tagja az állománycsoportjába tartozó, az általa betöltött szolgálati beosztás besorolása és a hivatásos állomány tagjának fizetési fokozata alapján meghatározott rendfokozattal rendelkezik.

Rendfokozat: a rendvédelmi szervek hivatásos állományú tagjai esetében a betöltött szolgálati beosztás és fizetési fokozata alapján meghatározott rendfokozat.

A hivatásos állomány tagját a rendfokozati állománycsoport első rendfokozatába kinevezik, a többi rendfokozatba előléptetik.

A hivatásos állomány tagja rendfokozatát az adott rendvédelmi szervhez tartozásra utaló jelző – pl.: büntetés-végrehajtási, azaz bv. – után használhatja mind szóban, mind írásban.

Rendfokozati állománycsoportok, rendfokozatok:

- Tiszthelyettesi állománycsoport: őrmester, törzsőrmester, főtörzsőrmester
- Zászlósi állománycsoport: zászlós, törzszászlós, főtörzszászlós
- Tiszti állománycsoport: hadnagy, főhadnagy, százados
- Főtiszti állománycsoport: őrnagy, alezredes, ezredes
- Tábournoki állománycsoport: dandártábornok, vezérőrnagy, altábornagy, vezérezredes

Rendfokozati jelzések típusai:

- paroli (a bv. szervnél a felöltő gallérján kell viselni)
- hímzett (vállra helyezhető)
- tépőzáras (tépőzárral rögzíthető)

A hivatásos állomány tagját el kell látni a rendvédelmi szervhez tartozást és a szolgálati jogosultságokat igazoló szolgálati igazolvánnyal és szolgálati jelvénnel.

36 A szolgálati igazolvány és jelvény

A hivatásos állomány tagját el kell látni a rendvédelmi szervhez tartozást és a szolgálati jogosultságokat igazoló szolgálati igazolvánnyal és szolgálati jelvénnel.

A szolgálati igazolvány igazolhatja:

- a hivatásos állományba tartozást,
- a fegyverviselési jogosultságot,
- az intézkedési jogosultságot.

A szolgálati igazolvány tartalma:

- a hivatásos állományú tag arcképe,
- a hivatásos állományú tag neve,
- a hivatásos állományú tag rendfokozata,
- a hivatásos állományú tag társadalombiztosítási azonosító (TAJ) jele,
- a hivatásos állományú tag aláírása.

továbbá:

- a rendvédelmi szerv megjelölése,
- az igazolvány azonosító száma.

37 Az előljáró

A függelmi viszonyok

A függelmi viszony azt a viszonyt fejezi ki, ahogy egyrészt az alárendeltek engedelmeskedni tartoznak a szolgálati kötelemeket tartalmazó rendelkezéseknek és azok végrehajtására kiadott parancsoknak, másrészt magába foglalja a szolgálati felsőbbtség jogát a beosztottakra kötelező rendelkezések és konkrét parancsok kiadására. Minden katona a fennálló függelmi viszonyok között teljesít szolgálatot.

A fegyveres és rendvédelmi szervezetek hivatásos szolgálati jogviszonyban lévő állományába tartozók helyzete azon szempontból is speciális, mivel szolgálatukat egy sajátos függelmi rend által meghatározott hierarchia keretein belül látják el.

A hivatásos állomány minden tagja a bv. szervezetben meghatározott függelmi viszonyok rendszerében köteles feladatot teljesíteni.

A függelmi viszonyok két szempont alapján különböztethetők meg. Az egyik a szolgálati beosztások, a másik pedig a rendfokozatok szerinti felosztás.

Szolgálati beosztás alapján egymáshoz viszonyítva lehetnek előljárók és alárendeltek.

A katonai szervezetek vezethetősége érdekében minden katonának van szolgálati előljárója. A pontos alá-fölérendeltségi viszonyokat, végső soron a katonai szervezetek felépítését az úgynevezett állománytáblák rögzítik.

Szolgálati beosztás alapján egymáshoz viszonyítva lehetnek előljárók és alárendeltek.

Előljáró fogalma:

A függelmi viszonyok rendszerében előljáró az, akinek szolgálati (munkaköri) beosztása külön parancs, vagy utasítás alapján joga és kötelessége - akár ideiglenes jelleggel is - más személy tevékenységének irányítása.

Elöljárók jogai:

- Irányítja, vezeti, szervezi, ellenőrzi az alárendeltek munkáját,
- parancsot, intézkedést ad ki,
- munkáltatói jogkört gyakorol,
- kártérítési felelősséget állapít meg,
- jutalmaz, fegyelmi felelősségre von.

Elöljáró kötelességei:

- Megköveteli a jogszabályok, egyéb rendelkezések ismeretét, betartását,
- személyes példát mutat a szolgálat ellátásában,
- védi az alárendeltek jogait és jogos érdekeit,
- gondoskodik az állami vagyon rendeltetésszerű használatáról, védelméről,
- távolléte esetén helyettesít jelöl ki, ha nincs helyettese, vagy ha az távol van.

Elöljárók csoportosítása:

1. Elöljáró parancsnok: az állományilletékes parancsnok közvetlen szolgálati elöljárója, a rendvédelmi szerv országos parancsnoka vagy országos főigazgatója esetén a miniszter.
2. Szolgálati elöljáró: A hivatásos állomány tagjával szemben, magasabb szolgálati beosztásánál fogva parancs, intézkedés kiadására, vagy munkáltatói jogkör gyakorlására jogosult személy.
Szolgálati elöljárónak vezető beosztású, kormánytisztviselőként, igazságügyi alkalmazottként vagy közalkalmazottként foglalkoztatott személy is minősülhet

38 Az alárendelt

Alárendelt fogalma: Akire az elöljáró hatásköre kiterjed, az az alárendelt.

Alárendelt jogai:

- Kérelem, panasz előterjesztése,
- jogszabály alapján meghatározott esetekben parancs megtagadása,
- sajátos szolgálati körülményekkel nem ellentétes jogainak gyakorlása.

Alárendelt kötelességei:

- Jogszabályokban és egyéb szabályzóknak meghatározottak alapján szakszerűen teljesíteni szolgálatot,
- akiadott parancsot maradéktalanul, pontosan végrehajtani,
- a szolgálati fegyelmet betartani,
- meghatározott esetekben és módon jelentési kötelezettséggel bír.

39 A feljebbvaló

Feljebbvaló fogalma

A hivatásos állomány tagjai egymással előjáró-alárendelt viszonyban nem állók közül a magasabb rendfokozatú az alacsonyabb rendfokozatú feljebbvalója.

Feljebbvaló köteles minden esetben megkövetelni az alacsonyabb rendfokozatúaktól a fegyelem, a rend, az öltözködési szabályok, valamint a magatartásra és a tiszteletadásra vonatkozó szabályok megtartását.

Feljebbvaló jogosult és köteles intézkedni, ha:

- Bűncselekmény, szabálysértés, fegyelemsértés elkövetését észleli,
- szolgálati vészhelyzet esetén,
- szolgálatban, illetve szolgálaton kívül az egyenruha, vagy rendfokozati tekintély sérülne.

40 A szolgálati út

Szolgálati út fogalma: Szolgálati út a szolgálati tevékenységben az előjárók és az alárendeltek közötti lépcsőzetes kapcsolat. A szolgálati úton fokozatosan jut el az ügy ahhoz a személyhez, akinek döntési, parancsadási, illetve intézkedési joga, vagy kötelessége van.

A parancsokat a szolgálati út betartásával kell kiadni, ugyanígy kell előterjeszteni a kérelmeket is.

Mellőzésének esetei:

- Az előjáró a szolgálati út betartását mellőzheti, ha emiatt a szolgálati érdek sérelmet szenvedne.
- Az alárendelt magasabb előjáró parancsára a szolgálati út betartását mellőzheti, illetve mellőznie kell, ha jogszabály így rendelkezik. E tényről köteles előjárójának jelenteni.

41 A rangidős

Rangidős fogalma

Hivatásos állomány tagjai, közös szolgálati tevékenységük során, ha az előjáró nem jelöl ki előjárót (parancsnokot), akkor a rangidős a parancsnok.

A feladat idejéből és jellegéből adódóan a rangidős, ideiglenes szolgálati előjáró.

Rangidős megállapításának szempontjai:

A ht. állomány több együtt tartózkodó tagja közül a legmagasabb beosztású a rangidős. Azonos beosztás esetén a rangidős a magasabb rendfokozatú, ha pedig a rendfokozatok is egyeznek, akkor az aki régebben viseli az adott rendfokozatot. Ha a rendfokozatot is azonos ideje viselik, az idősebb a rangidős.

Összegezve:

- Beosztás (magasabb)
- Rendfokozat (magasabb)
- Aki a rendfokozatot régebb óta viseli
- Életkor alapján – az idősebb korú

42 Az egyenruha

Fogalma: a rendvédelmi szervnél rendszeresített, miniszteri rendeletben meghatározott egységes öltözet, valamint annak cikkei és tartozékai;

A hivatásos állományú tag szolgálati beosztásához és feladatának végrehajtásához az öltözködési szabályzatban előírtaknak megfelelően a fegyveres szervnél rendszeresített egyenruhát visel és rendfokozattal rendelkezik.

5.1.Egyenruhát viselők köre:

- önálló szervek hivatásos állományú tagjai
- nyugállományba helyezett személyek, akik a viselésétől nincsenek eltiltva

Hivatásos állományú tag szolgálati beosztásához és feladatának végrehajtásához igazodó ruházati ellátás illeti meg.

Alapellátásban ezt követően évente ruházati utánpótlási ellátmányban részesül.

Ruházati normák:

- Vezetői norma
- egyenruhás norma,
- vegyes ruhás norma
- polgári ruhás norma
-

A napi szolgálati feladat ellátásához az előjáró meghatározza a viselendő öltözet típusát, a viselési időszaknak megfelelően.

Öltözetek típusai:

- Társasági öltözet
- Szolgálati öltözet
- Gyakorló öltözet

Viselési időszakok:

- Nyári időszak (06.01. – 09.15.)
- Téli időszak (12.01. – 03.15.)
- Átmeneti időszak (03.16. – 05.31. / 09.16. – 11.30.)

Nem viselhetnek egyenruhát:

- Akit beosztásából felfüggesztettek,

- ha nem szolgálati céllal tartózkodik külföldön,
- aki a Hszt. szerint nem méltó az egyenruha viselésére.

Az egyenruha viselésére és a rendfokozatra méltatlan az, aki:

- Egyenruhában nyilvános helyen, mások előtt megbotránkozást keltő magatartást tanúsít,
- a fegyveres szerv megbecsülését és tekintélyét romboló tevékenységet folytat,
- akit szándékos bűncselekmény miatt a bíróság szabadságvesztésre ítél.

43 Az egyenruha viselésének általános szabályai

Egyenruha viselésének általános szabályai:

- A bv. szervezetnél lévő felöltő gallérján parolit kell viselni,
- hivatásos állományú tag a szolgálati helyére polgári öltözetben, vagy egyenruhában közlekedhet,
- a személyi állomány egyenruha viselésére kötelezett tagját az intézkedése során az egyenruhája és az azon elhelyezett azonosítószáma, a nem egyenruhában szolgálatot teljesítő tagját a szolgálati igazolványa igazolja,
- egyenruházatot csak a rendszeresített formában szabad viselni, alkalomhoz illően,
- nem viselhető egyenruha a szolgálattal nem összefüggő tevékenység során,
- tilos az egyenruházaton engedély nélkül az öltözködési szabályokkal ellentétesen könnyíteni, kezeket zsebben tartani, egyenruhában utcán étkezni, tiszteletadás és beszélgetés közben dohányozni.

44 A riadócsomag

Riadócsomag:

A riadócsomag egyszeri ellátás, amit a szolgálati hely szerinti szerv kézpénzben biztosít. A kifizetett összeg elszámolás köteles, értéke 6800 Ft.

Az újonnan kinevezett tag a kinevezést követő 30 napon belül köteles beszerezni.

A riadócsomagot a szolgálati helyen kell tárolni.

Amennyiben 1 éven belül a jogviszony megszűnik, visszafizetési kötelezettség terheli a leszerelő tagot, 1 éven túli idő után e kötelezettség nem terheli.

A riadócsomagban tárolt cikkek pótlása, frissítése a hivatásos állományú tag feladata.

A riadócsomag ellenőrzését a ruházati szemle során kell végrehajtani.

45 A kérelem és a szolgálati panasz

A hivatásos állomány tagja szolgálati viszonyával összefüggő ügyben szóban és írásban kérelmet terjeszthet elő, melynek tárgyában az illetékes előljáró 30 napon belül köteles intézkedni.

A hivatásos állomány tagja, továbbá meghatalmazás alapján - a nevében eljárva - az érdekképviselői szerv vagy a jogi képviselő az elvülési időn belül szolgálati panasszal élhet.

A hivatásos állomány tagja szolgálati panaszt nyújthat be, ha a szolgálati viszonyára vonatkozó munkáltatói intézkedést vagy annak elmulasztását sérelmesnek tartja.

A szolgálati panaszt az előjáró 30 napon belül köteles megvizsgálni. Amennyiben az előjáró a panasznak nem ad helyt, azt az ügyiratokkal együtt felterjeszti az előjáró parancsnok – a büntetés-végrehajtás országos parancsnoka – részére, aki 30 napon belül dönt annak tárgyában.

A panaszjog gyakorlásában senkit sem szabad korlátozni. A panaszt benyújtó személyt a panasz megalapozatlansága miatt hátrány nem érheti, kivéve ha azzal szándékos fejelemssértést, szabálysértést vagy bűncselekményt valósítana meg.

A kérelmet és a szolgálati panaszt a szolgálati út betartásával kell benyújtani. Kivételt képez, ha a szolgálati út megkerülését jogszabály írja elő. pl: ha a hivatásos állomány tagja a szolgálati panaszt a közvetlen szolgálati előjáróval szemben nyújtja be, ekkor ugyanis a magasabb előjárónak kell azt benyújtani, de a panasz benyújtásának tényét jelentenie kell a közvetlen szolgálati előjárójának.

A szolgálati panaszt szóban és írásban lehet benyújtani. A szóban előadott szolgálati panaszt vagy kérelmet az eljárásra jogosult szerv köteles írásba foglalni.

46 A szolgálati jegy tartalmi és formai elemei

A szolgálati jegy tartalmi és formai elemei:

- a benyújtás címzettjének (előjárónak) neve, rendfokozata, címe (tanácsos-főtanácsosi cím) és beosztása (baloldal felső sarok)
- a benyújtás helye szerinti szerv megnevezése (a bal oldalra)
- a benyújtás helye (helyben vagy a város neve az előzőek alá írva)
- megszólítás rendfokozat vagy beosztás szerint („Tisztelt Ezredes Úr!”) (az előzőek alá a bal oldalra)
- a benyújtás minősége (pl.: Szolgálati jegy vagy Kérelem) középre írva
- a szolgálati jegy leíró része (milyen ügyben? minek okán keletkezett? és ha szükséges, akkor kell indoklás is)
- záradék: a benyújtás helye, dátuma, a benyújtó vagy kérelem esetén a javasló és engedélyező aláírása, rendfokozata, címe és beosztása

A szolgálati jegy leíró része legyen rövid, tömör, érthető és lényegretörő, melyet szükség esetén indoklással kell ellátni.

47 A jelentés

A hivatásos állomány tagja saját elhatározásból, előjáró parancsára vagy a törvényes eljárást követve magára vagy másra vonatkozó eseménnyel, magatartással, mulasztással, valamint

jog- vagy érdeksérelemmel kapcsolatosan szóban vagy írásban **jelentést** tehet, illetőleg jelentést kell tennie.

A jelentés tartalma lehet szolgálattal összefüggő vagy össze nem függő eseményről, tényről szóló. A jelentésre a szolgálati jegyre vonatkozó tartalmi és formai követelményeket kell alkalmazni.

48 A parancs

A katonai szervezetek vezetése parancsok segítségével valósul meg. A parancs a katonai szolgálati rend és fegyelem biztosításának legelemibb része, vagy ahogy a Hadtudományi Lexikon rögzíti, az előjáró akaratának legfőbb kifejezési módja, egyben vezetési eszköze.

Parancs fogalma

A parancs meghatározott tevékenység, vagy feladat végrehajtására adott egyedi utasítás.

Parancs jellemzői

- Parancsokat a **szolgálati út betartásával kell kiadni**, ugyan így kell előterjeszteni a kérelmeket is
- A parancs legyen **rövid, érthető és egyértelmű**

49 A parancs vételének és végrehajtásának főbb szabályai

- Az előjáró mindig köteles meggyőződni arról, hogy az alárendelt pontosan megértette a parancsot,
- telefonon adott parancsnál a parancsadó jogosultságáról visszahívással kell meggyőződni,
- az alárendelt a parancs tudomásul vételét és megértését „*Értettem*” szóval jelenti,
- ha nem értette, kérje annak megismétlését,
- a parancsot ellentmondás és feltétel nélkül, szakszerűen, kellő időben, pontosan kell végrehajtani,
- parancs teljesítését a parancsot adó előjárónak jelenteni kell,
- ha a parancs teljesítésének akadálya van, azt az alárendelt haladéktalanul köteles jelenteni a parancsot adó előjárónak,
- amennyiben a parancs végrehajtását másik előjáró parancsa akadályozná, az alárendelt az előzőleg kapott parancsot köteles jelenteni az utóbb parancsot adó előjárónak,
- ha az előjáró az utóbbi parancsot fenntartja, azt teljesíteni kell,
- az utóbbi parancs végrehajtását követően az előző parancsot is meg kell kezdeni, vagy folytatni kell,
- az első parancs teljesítésének elmulasztásáért, késedelmes teljesítéséért az újabb parancsot adó előjáró a felelős,

- Az új parancsot kiadó előljáró az előző parancsot kiadó előljárót értesítenie kell az újabb parancsról,
- a parancs végrehajtását az alárendelt mindkét előljárónak jelentse.

50 A tiszteletadás

Tiszteletadás fogalma

Az egymás iránti közös megbecsülés, tisztelet, udvariasság és a fegyelem formai megnyilvánulása.

Általános szabályai

- A bv. szervezet egyenruhát viselő tagjai, illetve egységei az alaki szabályzatnak megfelelően teljesítenek tiszteletadást.
- Egyéb esetekben a polgári életben elfogadott udvariassági és magatartási normákat kell betartani
- A bv. szervezet egyenruhát viselő tagjai találkozáskor kötelesek egymásnak tiszteletadást teljesíteni
- Tiszteletadást minden esetben határozott, gyors mozdulattal, az előljáró, feljebbvaló felé, annak szemébe irányuló tekintettel kell végrehajtani
- A tiszteletadás fogadása az előírásoknak megfelelően, minden esetben kötelező
- A bv. szervezet egyenruhát viselő tagjai kötelesek kölcsönös udvariasság alapján – a rendfokozat figyelembevételével – tiszteletadást teljesíteni más szervezet egyenruhát viselő tagjainak

Tiszteletadás módozatai:

a. Egyénileg (egyenruhában)

- Tisztelgéssel (csak sapkában)
- Fővetéssel
- Főhajtással
- Fegyverrel

b. Polgári ruhában

- Fővetéssel

c. Kötelékben

- Fővetéssel
- Fegyverrel
- Mindkettővel

Kötelékben a szolgálati csoportok vezényszóra teljesítenek tiszteletadást. A feljebbvalónak csak a kötelék parancsnoka teljesítsen tiszteletadást!

Előljáró, feljebbvaló érkezése esetén, aki először meglátja az „Előljáró érkezik!” mondattal hozza ezt a kötelék parancsnoka tudomására, aki vezényel és tiszteletadást teljesít.

Tiszteletadást nem kell teljesítsen

- Intézkedés során
- Előállítás végrehajtása közben
- Fegyverkarbantartás alatt
- Riadó és magasabb készenlétbe helyezéskor
- Őrszolgálat alkalmával a váltás és az ellenőrzés kivételével
- Mozdójárművön
- Étkezésre kijelölt helyen, étkezéskor
- Járműre történő le- és felszálláskor
- Lövészeten a tűzszakaszon, tüzelőállásban

Tiszteletadás személyeknek

- Az alárendeltek és az alacsonyabb rendfokozatúak előre tisztelegnek feljebbvalónak, előljárónak, az azonos rendfokozatúak kölcsönösen tisztelegjenek egymásnak.
- Tiszteletadás történhet előljáró, vagy rangidős vezénylésére
- A más fegyveres szervek egyenruhát viselő tagjai számára, kölcsönös udvariasság alapján tiszteletadás
- A bv. szervezet egyenruhát viselő tagjai kötelesek egymásnak tiszteletadást nyújtani
- Elismerés, jutalmazás esetén **„Hazámat szolgálom”** kijelentéssel kell az előljárónak válaszolni
- Szolgálati csoport, vagy egység esetén a parancsnok válaszol az előljáró parancsára

Tiszteletadás szimbólumnak

- Magyar Himnusz, Szózat, más Államok himnuszának felhangzásakor
- Magyarország Állami zászlajának felvonásakor
- Magyar hazafiak és más népek harcosainak síremléke, emlékműve előtt, ha ott díszőrség áll
- Fegyveres erők, rendvédelmi szervek csapat zászlói előtt
- Fegyveres erők, rendvédelmi szervek egységei által kísért menetek.

Egy régi szabályzat a következő szavakkal örökítette meg a **csapatzászló** mély jelentőségét: *„A zászló a katona szentsége és annak a bizalomnak záloga, mellyel az állam harcosait megajándékozta. Döntő és válságos pillanatokban a gyülekezés jele, mely alatt győznünk vagy halnunk kell. A zászló védelme ezért, minden harcos legszentebb kötelessége, azzal a csapat dicsősége elválaszthatatlan egységet képez.”*

ZÁRADÉK

A dokumentum elektronikus aláírással hitelesített